



gemeente
Haaren

Haaren
Helvoirt
Esch
Biezenmortel



Groep 2a basisschool "de Klimop"

'n goed begin.....

**Beleidsplan Jeugd
Gemeente Haaren
2012-2015**

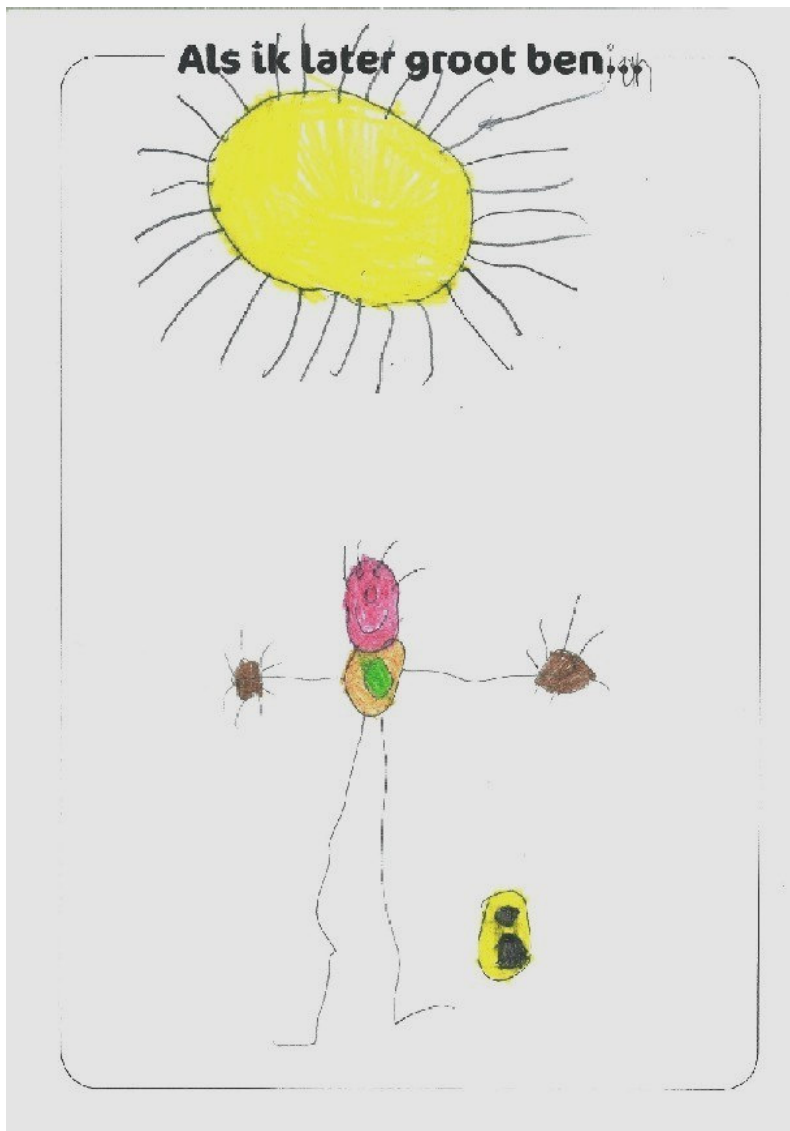
Inhoudsopgave

Voorwoord wethouder	5
Samenvatting	6
1. Aanleiding, doel, opzet en totstandkoming	9
2. Visie, doelstelling, doelgroep, rol en taken gemeente	11
3. Opgroeien en opvoeden (gezin, gezondheid en zorg)	13
3.1. Algemeen	13
3.2. Huidige situatie	13
- Jeugdigen tot 12 jaar	
- Jeugdigen van 12 t/m 22 jaar	
- Instellingen	
- Netwerken	
3.3. Waar moeten we opletten	15
- Ontwikkelingen	
- Bevindingen	
- Aandachtspunten	
3.4. Wat willen we bereiken	16
3.5. Dat willen we bereiken door	17
4. School en werk (school, opleiding, werk en inkomen)	18
4.1. Algemeen	18
4.2. Huidige situatie	18
- Onderwijs	
- Werk	
- Inkomen	
- Instellingen	
4.3. Waar moeten we opletten	19
- Ontwikkelingen	
- Bevindingen	
- Aandachtspunten	
4.4. Wat willen we bereiken	20
4.5. Dat willen we bereiken door	20
5. Vrije tijd (vrije tijd, sport, cultuur, ontmoeting en participatie)	22
5.1. Algemeen	22
5.2. Huidige situatie	22
- Participatie	
- Verenigingen en organisaties	
5.3. Waar moeten we opletten	23
- Ontwikkelingen	
- Bevindingen	
- Aandachtspunten	
5.4. Wat willen we bereiken	25
5.5. Dat willen we bereiken door	25
6. Wonen, woonomgeving en veiligheid	26
6.1. Algemeen	26
6.2. Huidige situatie	26
- Woonomgeving	
- Speelvoorzieningen	
- Veiligheid in huis	
- Veiligheid buitenshuis	
- Organisaties en instellingen	
6.3. Waar moeten we opletten	28
- Ontwikkelingen	

- Aandachtspunten en bevindingen wonen en woonomgeving	
- Aandachtspunten en bevindingen veiligheid	
6.4. Wat willen we bereiken	29
6.5. Dat willen we bereiken door	29
6.6. Wat willen we bereiken	29
6.7. Dat willen we bereiken door	30
7. Overzicht actiepunten/plan van aanpak	31
8. Bijlagen:	35
1. Overzicht instellingen en organisaties	
2. Geraadpleegde documenten	
3. Verslagen	
4. Indicatoren	
5. Reacties	



Renske Kuijpers groep 7/8



Jan van Berkel groep 3a

*Later als ik groot ben, ga ik een auto kopen
 Dan hoef ik lekker niet meer te lopen
 Later als ik groot ben koop ik ook een boot
 Daar ga ik dan mee varen, achter het huis in de sloot
 Later als ik groot ben, ga ik op de radio liedjes zingen
 Dan staat iedereen voor de radio mee te springen
 Later word ik dokter in het ziekenhuis
 Dan maak ik iedereen beter en stuur ze naar huis
 Later, ja later wil ik nog veel meer
 Maar dat zien we dan wel weer
 (liedje Kinderen voor Kinderen)*

De illustraties in dit beleidsplan zijn van leerlingen van de Hertog van Brabantschool, de Dr. Landmanschool en de basisscholen Franciscus, de Klim-op en St. Willibrodus. Op ons verzoek tekenden leerlingen hun toekomstbeeld met als titel: "Als ik later groot ben....."
 Met dank aan alle tekenaars.

Voorwoord

'n Goed begin.....

Dat hebben heel veel kinderen en jongeren in Haaren.

Ze worden geboren in een warm gezin, groeien op in een veilige, sociale omgeving en kunnen buiten spelen in een uitgestrekte groene gemeente. Bovendien zijn in alle dorpen verenigingen erg actief voor de jeugd. Waar kun je beter de beginjaren van je leven doorbrengen?

Mooi dat ook uit onderzoek blijkt dat het met het overgrote deel van onze jeugd goed gaat en zij zonder al te grote problemen opgroeien.

Maar er is ook een kleine groep jeugdigen die onze specifieke aandacht verdient en die een extra steuntje in de rug nodig heeft. Kinderen die opgroeien in sociaal zwakke milieus, jongeren die aan de drugs of alcohol verslaafd raken of jeugdigen met opvoed- en gedragsproblemen die intensieve hulp nodig hebben om zich goed te kunnen ontwikkelen. Problemen bij het opgroeien kunnen later grote gevolgen hebben. Het vroegtijdig signaleren en zo snel mogelijk aanpakken van problemen is voor de jeugdige zelf, de omgeving en de maatschappij essentieel. Immers 'n goed begin is het halve werk!

Een daadkrachtig jeugdbeleid is daarbij van belang, maar dat houdt meer in dan alleen zorgen voor deze groep. Ook voor de jeugdigen die het goed doen, is een stevige basis belangrijk. Het jeugdbeleid gaat namelijk over goed onderwijs, een aanbod in vrije tijdsbesteding, een goede jeugdgezondheidszorg, eigentijdse speel- en recreatieplekken, een veilige omgeving om in op te groeien en over het geven van informatie aan en participatie van jongeren. Kortom zaken die iedere jeugdige aangaan. Het jeugdbeleid is dan ook voor alle jeugdigen van – 9 maanden tot 23 jaar.

Een integraal jeugdbeleid moet de jeugd in de gemeente Haaren perspectief bieden om de toekomst met vertrouwen tegemoet te zien. Het uitvoeren van dat beleid zal niet altijd even gemakkelijk zijn. Zeker niet nu enorme bezuinigingen op ons afkomen en extra taken op het bordje van de gemeente worden gelegd.

Toch zien we daar juist ook een uitdaging in, die we samen met alle partners en betrokkenen willen aanpakken. Dit beleidsplan gaat ons daarbij helpen en richting geven.

Johan van den Brand,
wethouder Jeugd.

Samenvatting Jeugdbeleid 2012-2015

1. Doel beleidsplan

Het beleidsplan Integraal Jeugdbeleid 2012-2015 geeft vier jaar lang richting en inhoud aan alle gemeentelijke activiteiten gericht op kinderen en jongeren en (hun) ouders. Het biedt ook kaders voor inhoudelijke afspraken met organisaties en instellingen die werken met en voor de jeugdigen in onze gemeente.

2. Visie

De meeste jeugdigen in de gemeente Haaren hebben een goede basis en dat willen we zo houden. Een kleine groep kinderen/jongeren en ouders heeft te maken met problemen en heeft bij het opgroeien en opvoeden ondersteuning en hulp nodig.

Wij vinden het van groot belang dat de jeugd in de gemeente Haaren kan opgroeien tot evenwichtige, gezonde en mondige burgers. Dit is goed voor de jeugdigen zelf en dus ook voor onze samenleving. Daarom willen wij ons extra inzetten voor een integraal jeugdbeleid gericht op het creëren van kansen en ontwikkelingsmogelijkheden voor alle jeugdigen en het voorkomen van achterstanden. Onze ambitie is dat het met zoveel mogelijk kinderen en jongeren in Haaren goed gaat en dat zij voldoende kansen en ontwikkelingsmogelijkheden krijgen aangeboden om zich te ontplooien. De risico's die dit in de weg staan willen wij vroegtijdig signaleren en krachtig oppakken. Dat doen we door een samenhangend aanbod aan lokale voorzieningen, coördinatie van zorg, gerichte hulpprogramma's, ondersteunende activiteiten en goede samenwerking tussen partners in het lokale veld.

3. Doelstelling

Onze hoofddoelstelling is kinderen en jongeren:

- een veilige en stimulerende omgeving bieden
- waarin zij hun talenten kunnen ontwikkelen en benutten
- waarin zij kunnen opgroeien tot volwassen mensen
- die zelfstandig kunnen functioneren en meedoen in onze samenleving.

4. Doelgroep

De primaire doelgroep is alle jeugdigen in de gemeente Haaren van – 9 maanden tot 23 jaar. Wij maken hierbij onderscheid tussen kinderen (jeugdigen tot 12 jaar) en jongeren (jeugdigen van 12 tot 23 jaar).Tevens is het jeugdbeleid gericht op ouders/verzorgers en professionals en vrijwilligers die voor en met jeugdigen werken.

5. Eigen verantwoordelijkheid ouders en rol en taken van gemeente

Het jeugdbeleid is gericht op de eigen kracht van ouders en kinderen en dat geldt ook voor het aanbod van de professionele organisaties die in onze gemeente werken.

Ouders zijn en blijven in eerste instantie verantwoordelijk voor de opvoeding en ontwikkeling van kinderen. Vanuit de gemeente faciliteren wij ouders /opvoeders daarbij door basisvoorzieningen te creëren en beschikbaar te stellen. Ook helpen wij ouders, die een extra steuntje nodig hebben, om de verantwoordelijkheid ook daadwerkelijk (weer) op te kunnen nemen. Tevens is het onze taak om een vangnet en springplank te vormen voor jeugdigen die belemmerd worden in hun groei en ontwikkeling. Voor hen moeten we zorgen dat er een passend en sluitend zorgaanbod aanwezig is. We hebben als gemeente hierin een belangrijke regierol en de taak om Preventief Jeugdbeleid uit te voeren: Onze aanpak is zowel preventief, curatief als repressief.

6. Samenwerking en afstemming

Voor de uitvoering van het Integraal Jeugdbeleid is een nauwe samenwerking met zowel interne als externe partners van belang. Binnen de gemeentelijke organisatie zullen afdelingen, meer dan nu het geval is, op elkaar moeten afstemmen en samenwerken. Met de instellingen, organisaties en verenigingen die in de gemeente Haaren met en voor jeugdigen werken zullen we ook meer samenhang en afstemming moeten zien te realiseren.

Bij de uitvoering van het jeugdbeleid betrekken wij ook de verenigingen die in de vier dorpen met en voor jeugdigen werken. Tevens zullen wij nadrukkelijk aansluiting en samenwerking organiseren met de belangrijkste doelgroepen van het jeugdbeleid; kinderen, jongeren en (hun) ouders.

7. Uitwerking hoofddoelstelling per leefgebied

De elementen van de hoofddoelstelling zijn uitgewerkt in de vier leefgebieden:

- opgroeien en opvoeden
- onderwijs en werk
- vrije tijd en participatie
- wonen, woonomgeving en veiligheid

Elk leefgebied heeft een specifieke doelstelling. Ook geven we aan wat we de komende vier jaar, in samenwerking met alle partners, willen bereiken.

a. Leefgebied opgroeien en opvoeden

Doelstelling

In 2015 zijn er in onze gemeente meer jeugdigen die opgroeien zonder ernstige stagnaties of problemen.

* zie meetpunten in bijlage 4.

Dat willen we bereiken door samen met partners te werken aan:

1. Een laagdrempelige toegang tot informatie en advies voor ouders en jeugdigen.
2. Vroegsignalering van risicofactoren.
3. Een samenhangend en voldoende aanbod aan licht pedagogische hulp
4. Een sluitende zorgstructuur en samenwerking
5. Het bevorderen van een gezonde levensstijl.
6. Een beter beeld van jeugdigen

b. Leefgebied school en werk

Doelstelling

In 2015 hebben meer jongeren een startkwalificatie of met goed resultaat passend onderwijs gevolgd waardoor ze in staat zijn te participeren in de samenleving.

* zie meetpunten in bijlage 4.

Dat willen we bereiken door samen met partners te werken aan:

1. De harmonisatie van het peuterspeelzaalwerk en kinderopvang met als doel dat in elk dorp een basisvoorziening voor peuters aanwezig blijft.
2. Het stimuleren van passend onderwijs voor alle leerlingen inclusief de zorgleerlingen.
3. Achterstanden en stagnaties in de ontwikkeling zo vroeg mogelijk signaleren en aanpakken
4. Adequate huisvesting van de basisscholen in onze gemeente realiseren
5. De Lokaal Educatieve agenda volgen.
6. Het aantal niet werkende werkzoekenden onder de 27 jaar niet verder te laten stijgen.

c. Leefgebied vrije tijd en participatie

Doelstelling

In 2015 is er in de gemeente Haaren een toegankelijk en gevarieerd aanbod vrijetijdsbesteding voor jeugdigen. De tevredenheid over het aanbod is toegenomen.

* zie meetpunten in bijlage 4.

Dat willen we bereiken door samen met partners te werken aan:

1. Jongeren in de dorpen faciliteren en stimuleren om activiteiten passend bij de behoeften van jongeren op te zetten en uit te voeren.
2. Ondersteunen van de brede toegankelijkheid van voorzieningen en verenigingen voor alle jeugdigen ongeacht inkomen en beperking.
3. Het stimuleren van het vrijwilligerswerk onder jongeren.
4. Communicatie en contacten met jeugdigen opstarten.

d. Leefgebied wonen, woonomgeving en veiligheid

Doelstelling

In 2015 zijn er meer starters, jongeren en jonge gezinnen die in de gemeente Haaren een betaalbare huur of koopwoning betrekken.

* zie meetpunten in bijlage 4.

Doelstelling

In 2015 groeien in de gemeente Haaren meer jeugdigen veilig op in eigen woon- en leefomgeving.

* zie meetpunten in bijlage 4.

Dat willen we bereiken door samen te werken aan:

1. Het uitvoeren van de Woonvisie
2. Een beleidsplan speelvoorzieningen
3. Het uitvoeren van het Verkeers en Vervoersplan gemeente Haaren.
4. Het voorkomen en bestrijden van overlast door jeugdgroepen.
5. Bestrijden en voorkomen van kindermishandeling en huiselijk geweld.
6. Gerichte aandacht voor onveiligheidsgevoelens bij jongeren.



Sara Wolfs groep 7/8

Jeugdbeleid 2012-2015

1. Aanleiding, doel, opzet en totstandkoming beleidsplan

Voor u ligt het beleidsplan Integraal Jeugdbeleid 2012-2015 van de gemeente Haaren. In het beleidsplan is de visie op het lokaal jeugdbeleid beschreven en de kaders, voor alle gemeentelijke acties op het gebied van integraal jeugdbeleid, geformuleerd. Tevens bevat het beleidsplan een concreet plan van aanpak voor de komende vier jaar.

1.1. Aanleiding

Sinds de invoering van de wet op de Jeugdzorg (2005) zijn gemeenten verantwoordelijk voor het preventief jeugdbeleid. Gemeenten moeten met hulp van lokale voorzieningen voorkomen dat er bij jeugdigen van – 9 maanden tot 23 jaar ernstige opgroei- en opvoedproblemen ontstaan. Tevens hebben gemeenten de taak ouders met vragen over opvoeden te ondersteunen.

Ook in de Wet maatschappelijke ondersteuning (Wmo) is de verantwoordelijkheid van gemeenten voor preventief jeugdbeleid vastgelegd.. Preventief Jeugdbeleid (prestatieveld 2) vormt een belangrijk onderdeel van het Wmo-beleidsplan “Samen Sterker” (2008- 2011) van de gemeente Haaren. In het Wmo-beleidsplan hebben wij al onze visie, ambitie en doelstelling voor preventief jeugdbeleid geformuleerd. De wijze waarop we hier uitvoering aan willen geven zouden we in een beleidsplan integraal Jeugdbeleid nader uitwerken.

Ook in het huidige coalitieprogramma “Voor de vier dorpen” spreken de samenwerkende partijen uit dat het jeugdbeleid de komende tijd verder door ontwikkeld moet worden.

1.2. Doel beleidsplan

Het voorliggend beleidsplan Integraal Jeugdbeleid 2012-2015 geeft de komende jaren richting en inhoud aan alle gemeentelijke activiteiten gericht op kinderen en jongeren en (hun) ouders. Het biedt ook de kaders voor afspraken met organisaties en instellingen die werken met en voor jeugdigen en hun ouders in onze gemeente. In het beleidsplan staan tevens de actiepunten voor de komende vier jaar vermeld. Deze actiepunten worden, na vaststelling van het beleidsplan, in een plan van aanpak uitgewerkt. Na twee jaar volgt een tussentijdse evaluatie (eind 2013). Zo nodig kunnen actiepunten voor de volgende twee jaren worden bijgesteld.

1.3. Opzet

In dit beleidsplan besteden wij aandacht aan alle aspecten die met jeugdigen en jeugdbeleid te maken hebben. Het leven van kinderen en jongeren speelt zich immers af op veel verschillende plaatsen (thuis, bij de peuterspeelzaal, op school, in de buurt, op het werk en (sport)vereniging, enz).

Dit beleidsplan is daarom ingedeeld in vier leefgebieden.

De leefgebieden zijn:

- opgroeien en opvoeden (gezin, gezondheid en zorg)
- school en werk (school, opleiding, werk en inkomen)
- vrije tijd (vrije tijd; sport, cultuur, ontmoeting en participatie)
- wonen en veiligheid (wonen, woonomgeving en veiligheid)

Per leefgebied is de huidige stand van zaken beschreven, zijn ontwikkelingen en aandachtspunten in beeld gebracht, geven we aan waar we naar toe werken en wat de verbeterpunten/actiepunten zijn.

Tevens is ook de levensloop van het kind leidend voor de inrichting van het integrale jeugdbeleid. Belangrijk is de ontwikkeling en behoeften van de jeugdige in elke levensfase en op elk leefgebied te volgen. Wanneer relevant wordt per leefgebied apart de situatie van de leeftijdscategorie tot 12 jaar en leeftijdscategorie tot 23 jaar beschreven.

Vanuit het perspectief van de jeugdige wordt in het jeugdbeleid verbindingen gelegd met relevante beleidsterreinen en invloedssferen.

1.4. Totstandkoming

Bij de totstandkoming van deze notitie is gebruik gemaakt van aanwezige gegevens en cijfers over de situatie van de jeugd in de gemeente Haaren. De jaarverslagen van instellingen en de meest recente Jeugdmonitoren 0 t/m 11 jarigen en 12 t/m 17 jarigen van de GGD spelen daarbij een belangrijke rol. Ook de Woonvisie, de Dorpsontwikkelingsplannen, de rapportage van de welzijnsinstelling Partis over jongeren in Haaren en vele andere documenten zijn geraadpleegd. (zie lijst bijlage 2.)

Gesprekken

Naast de documentenanalyse en inventarisatie van gegevens zijn er afgelopen twee jaar allerlei gesprekken gevoerd met o.a. jeugdigen, politie, medewerkers van instellingen, scholen, verenigingen, en omliggende gemeenten. In het kader van de realisatie van het Centrum voor Jeugd en Gezin (CJG) is met ouders in de vier dorpen en het voormalige Jongerenpanel gesproken. Deze gesprekken betroffen vooral de beleving van de huidige situatie door kinderen, jongeren en hun ouders/opvoeders in de gemeente Haaren. Ook de rol van de gemeente bij de uitvoering van het preventief jeugdbeleid is met ouders en jongeren besproken. (zie bijlage 3.)

Proces

Het opstellen van dit beleidsplan was niet eenvoudig en kostte nogal wat tijd. Zo wilden wij b.v. de vele aspecten die voor de doelgroep -9 maanden tot 23 jaar van belang zijn in het beleidsplan in beeld brengen. Dat betekende dat we te maken kregen met zeer veel en zeer uiteenlopende informatie die vervolgens een plek moest krijgen in dit beleidsplan.

Ook stuitte wij op het volgende.

In 2009 heeft de gemeenteraad de startnotitie “ Integraal Jeugdbeleid” vastgesteld. Er is toen bepaald dat het uitwerken van het jeugdbeleid een interactief proces zou zijn waarbij de uitkomsten van dat proces in een beleidsplan zouden worden vertaald. Tijdens het interactieve proces concludeerden wij samen met medewerkers van instellingen en organisaties (bijlage 3.))dat de situatie van de jeugdigen tot 12 jaar goed is te noemen en dat alle instellingen en organisaties die met en voor deze leeftijdsgroep werken deze jeugdigen duidelijk in beeld hebben. Een andere belangrijke conclusie was echter dat de jongeren (van 12 tot 23 jaar) niet in beeld zijn. Jongeren gaan in omliggende gemeenten naar school. De enige binding die zij, naast hun thuis, hebben in de gemeente Haaren is met een sport of jeugdvereniging. Bij de instellingen en organisaties zijn ze nauwelijks in beeld. Wij vonden het belangrijk om meer zicht te krijgen op de situatie van jongeren in onze gemeente. Er is daarom gekozen voor een tussentijdse interventie, n.l. de inzet van jongerenwerk. Afgelopen jaar zijn twee jongerenwerkers aan de slag gegaan en hebben contacten gelegd met jongeren uit de vier dorpen. Zij hebben wensen, behoeften en knelpunten geïnventariseerd. Tevens zijn er gesprekken gevoerd met diverse sleutelpersonen die wel contact hebben met de jongeren. Al met al was deze tussentijdse interventie de moeite waard. Het leverde voldoende informatie op om nu het beleidsplan op te kunnen stellen. De bevindingen van de jongerenwerkers zijn in de “Rapportage Onderzoek jongeren in Haaren” beschreven en verwerkt in dit beleidsplan.

Tijdens het opstellen van het beleidsplan Integraal jeugdbeleid stonden lopende zaken niet stil. Zo is samen met de partners in het veld doorgewerkt aan het ontwikkelproces voor het Centrum voor Jeugd en Gezin in Haaren en de uitvoering van het signaleringssysteem “Zorg voor Jeugd”. Tevens zijn in de afgelopen periode de “Toekomstvisie” en de “Woonvisie” van de gemeente Haaren door de raad vastgesteld. Waar relevant worden in dit beleidsplan Jeugd verbindingen gelegd met de uitgangspunten van beide visies.

De totstandkoming van dit beleidsplan was een integraal proces. Vanuit verschillende beleidsterreinen is een bijdrage geleverd. Ook is de conceptversie van het beleidsplan ter reactie voorgelegd aan de Wmo-adviesraad, de scholen en alle betrokken instellingen en instanties die in onze gemeente met en voor jeugdigen werken. De binnengekomen reacties zijn getoetst en waar relevant in de definitieve versie verwerkt. De reacties zijn in bijlage 5. te vinden.



Luca Marcolina groep 3

2. Visie, doelstelling, doelgroep, rol en taken gemeente

2.1. Visie

Wij vinden het van groot belang dat jeugdigen in de gemeente Haaren opgroeien tot evenwichtige, gezonde en mondige burgers. Dit is goed voor de jeugdigen zelf en dus ook voor onze samenleving. Daarom willen wij ons extra inzetten voor een integraal jeugdbeleid gericht op het creëren van kansen en ontwikkelingsmogelijkheden voor alle jeugdigen en het voorkomen van achterstanden. Onze ambitie is dat het met alle kinderen en jongeren in Haaren goed gaat en dat zij voldoende kansen en ontwikkelingsmogelijkheden krijgen aangeboden om zich te ontplooiën. De risico's die dit in de weg staan willen wij vroegtijdig signaleren en krachtig aanpakken door een samenhangend aanbod aan lokale voorzieningen, gerichte hulpprogramma's en ondersteunende activiteiten. Wij zorgen daarbij voor een stevig fundament en streven naar goede samenwerking tussen partijen in het lokale veld en bij de coördinatie van zorg.

Onze aanpak is daarbij gericht op:

- **preventie**; het stimuleren van kansen en ontwikkelingsmogelijkheden en het creëren van voorwaarden om ongewenste ontwikkelingen te voorkomen, bijvoorbeeld: stimuleren sportdeelname of ouders adviseren en begeleiden bij opvoedingsvragen.
- **curatie**; hulp en begeleiding bieden wanneer problemen reeds zijn ontstaan. bijvoorbeeld: begeleiding kind en ouders vanuit schoolmaatschappelijk werk.
- **repressie**; handelend optreden bij gedragsoverschrijdingen, bijvoorbeeld uithuisplaatsing dader van huiselijk geweld, of procesverbaal bij schoolverzuim

2.2. Doelstelling Jeugdbeleid

De doelstelling voor het jeugdbeleid van de gemeente Haaren is kinderen en jongeren een veilige en stimulerende omgeving bieden waarin zij hun talenten kunnen ontwikkelen en benutten, en waarin zij kunnen opgroeien tot volwassen mensen die zelfstandig kunnen functioneren en meedoen in onze samenleving.

2.3. Doelgroep

De primaire doelgroep van het integraal jeugdbeleid is alle jeugdigen in de gemeente Haaren van – 9 maanden tot 23 jaar. Wij maken hierbij onderscheid tussen kinderen (jeugdigen van 0 t/m 4 jaar en jeugdigen van 5 t/m 11 jaar) en jongeren (jeugdigen van 12 t/m 18 jaar en jongeren van 19 t/m 22 jaar). Tevens is het jeugdbeleid gericht op ouders/verzorgers en professionals en vrijwilligers die voor en met jeugdigen werken.

Tabel 1. Het aantal jeugdigen per dorp en per leeftijdscategorie

Dorp:	0 t/m 4 jarigen	5 t/m 11 jarigen	12 t/m 18 jarigen	19 t/m 22 jarigen	Totaal
Esch	112	218	239	97	666
Biezenmortel	56	118	149	79	402
Helvoirt	211	397	487	181	1276
Haaren	228	458	521	230	1437
Totaal	607	1191	1396	587	3781

GBA 01-01-2011

Tabel 2. Verhouding jeugdigen op totale bevolking per dorp

Dorp:	0 t/m 22 jarigen	Totale bevolking	Percentage jeugdigen
Esch	666	2199	30.4 %
Biezenmortel	402	1369	29.3 %
Helvoirt	1276	4625	27.6 %
Haaren	1437	5435	26.4 %
Totaal	3781	13.628	27.8 %

GBA 01-01-2011

2.4. Eigen verantwoordelijkheid ouders

Het jeugdbeleid is gericht op de eigen kracht van ouders en kinderen en dat geldt ook voor het aanbod van de professionele organisaties die in onze gemeente werken.

Ouders zijn en blijven in eerste instantie verantwoordelijk voor de opvoeding en ontwikkeling van kinderen. De gemeentelijke taken op het gebied van jeugd zijn aanvullend op en ondersteunend aan de verantwoordelijkheid van ouders.

2.5. Rol en taken van gemeente

Vanuit de gemeente faciliteren wij ouders /opvoeders daarbij door basisvoorzieningen te creëren en beschikbaar te stellen. Ook helpen wij ouders, die een extra steuntje nodig hebben, om de verantwoordelijkheid ook daadwerkelijk (weer) op te kunnen nemen. Tevens is het onze taak om een vangnet en springplank te vormen voor jeugdigen die belemmerd worden in hun groei en ontwikkeling. Voor hen moeten we zorgen dat er een passend en sluitend zorgaanbod aanwezig is. We hebben als gemeente hierin een belangrijke regierol en de taak om de vijf functies van Preventief Jeugdbeleid uit te voeren:

- 1. Informatie en advies over opvoeden en opgroeien;**
(Het operationeel maken van Centrum voor Jeugd en Gezin)
- 2. Signaleren; vroegtijdig signaleren van problemen van jeugdigen en opvoeders;**
(zorgen voor een sluitende signaleringsstructuur voor jeugdigen van – 9 maanden tot 23 jaar.)
- 3. Toegang tot en toeleiden naar het lokaal en regionaal hulpaanbod;**
(zorgen dat het licht pedagogisch aanbod snel beschikbaar en toegankelijk is)
- 4. Licht pedagogische hulp; kortdurende hulp bij opvoed- en opgroei problemen;**
(Zorgen voor een gedifferentieerd en vraaggericht aanbod.
- 5. Coördinatie van zorg op lokaal niveau; afstemmen van vormen van hulp/zorg en inzet.**
(Er is een sluitende zorgstructuur binnen de gemeente)

Als gemeente hebben wij op het terrein van jeugd een aantal wettelijke taken (b.v. registratie van schoolverzuim, jongeren ondersteunen bij het terugkeren op de arbeidsmarkt en de handhaving kinderopvang). Maar binnen een groot aantal terreinen zijn wij ook autonoom. Wij kunnen dan zelf kiezen wat onze rol en taken zijn en hoe we deze willen uitvoeren.

(b.v. het onderhoud van speelveldjes of subsidie verlenen aan jeugdverenigingen).

Welke keuze wij ook maken vooraf zal telkens gekeken moeten worden:

- wat de invloed van de keuze is voor jeugdigen in de gemeente Haaren;
- en hoe de keuze zich verhoudt met de doelstelling van het jeugdbeleid.

2.6. Samenwerking en afstemming

Intern

Voor de uitvoering van het Integraal Jeugdbeleid is een nauwe samenwerking met zowel interne als externe partners van belang. Binnen de gemeentelijke organisatie zullen afdelingen, meer dan nu het geval is, op elkaar moeten afstemmen en samenwerken. Tevens moeten er meer dwarsverbindingen ontstaan tussen beleidsterreinen die nauw met elkaar te maken hebben, bijvoorbeeld jeugd en verkeersveiligheid.

Extern

Met de instellingen, organisaties en verenigingen die in de gemeente Haaren met en voor jeugdigen werken zullen we ook meer samenhang en afstemming moeten zien te realiseren. De start is al gemaakt bij de opzet en realisatie van het Centrum voor Jeugd en Gezin (CJG). Daarin participeren de jeugdgezondheidszorg, het schoolmaatschappelijk werk en het JPP van Juvans, MEE, de basisscholen, peuterspeelzalen en de kinderopvang, enz. Tevens wordt vanuit het CJG binnenkort een casuïstiek overleg opgestart waarin professionals multi-probleemsituaties rondom jeugdigen doorspreken en gezamenlijk een strategie en/of aanpak kunnen bepalen.

In de dagelijkse praktijk is er regelmatig contact tussen de verschillende disciplines. De professionals ontmoeten elkaar ook in het netwerkoverleg Jeugd van de gemeente Haaren. In dit overleg worden nieuwe ontwikkelingen doorgesproken en ervaringen uitgewisseld.

Bij de uitvoering van het jeugdbeleid betrekken wij ook de verenigingen die in de vier dorpen met en voor jeugdigen werken. Tevens zullen wij nadrukkelijk aansluiting en samenwerking organiseren met de belangrijkste doelgroepen van het jeugdbeleid; kinderen, jongeren en (hun) ouders. Jeugdparticipatie is daarbij essentieel.

3. Leefgebied opgroeien en opvoeden (gezin, gezondheid en zorg)

3.1. Algemeen

Binnen dit leefgebied behoren alle thema's die direct te maken hebben met het opgroeien, opvoeden en beschermen van jeugd. Het gezin staat hierbij centraal. De zorg, ondersteuning en begeleiding start al maanden voor de geboorte van een kind en loopt door tot zijn/haar 23^e jaar. Het gaat bij dit leefgebied bijvoorbeeld om de begeleiding van jonge ouders vanuit het consultatiebureau, het signaleren van problematische gezinssituaties, preventieprogramma's overgewicht of alcoholgebruik maar ook het peuterspeelzaalwerk en kinderopvang valt hier onder.

3.2. Huidige situatie

Begin 2011 telde de gemeente Haaren 3781 jeugdigen van 0 t/m 22 jaar. Dat zijn 230 jeugdigen minder dan in 2009. Per jaar worden er in de gemeente Haaren circa 150 kinderen geboren. De cijfers die bekend zijn over de jeugdigen in Haaren geven op de meeste onderwerpen geen bijzondere afwijkingen ten opzichte van landelijke, provinciale of regionale cijfers. Het lijkt met het overgrote deel van de jeugd in Haaren goed te gaan. Zij groeien voorspoedig op, hebben een goede relatie met ouders en vrienden, gaan naar school, sporten en nemen deel aan allerlei activiteiten en verenigingen. In het laatst verschenen databoek "Kinderen in tel" (2010) is het welzijn van kinderen in Nederland in beeld gebracht. De gemeente met de minst goede resultaten staat op 1. Op de lijst van 431 gemeenten staat de gemeente Haaren op 388^e plaats. Iets om trots op te zijn. Toch zijn er een aantal zaken die de aandacht vragen en door hulpverleners en jongerenwerkers in deze gemeente worden gesignaleerd. Het gaat dan om een aantal uiteenlopende en ernstige opvoed- en opgroei problemen bij jonge kinderen en hun ouders, verschillende vormen van huiselijk geweld, het storende gedrag van Haarense scholieren in de omliggende gemeenten maar ook het alcohol- en druggebruik onder jongeren. Ook de toename van psychische problemen bij jongeren is een belangrijk aandachtspunt.

3.2.1 Jeugdigen tot 12 jaar

Uit de GGD Jeugdmonitor 0 t/m 11 jarigen (2008), en de jaarverslagen van instellingen Vivent en Juvans maken we het volgende op.

De meeste kinderen van 0 t/m 11 jaar wonen in een gezin met twee ouders, 11% woont in een een-oudergezin. Het overgrote deel van ouders (97%) heeft een positief oordeel over de gezondheid van hun kind. Vijftien procent van de kinderen in Haaren heeft één of meer chronische aandoeningen die door een arts zijn vastgesteld (dit is minder dan gemiddeld in de regio). Een gezondheidsrisico is overgewicht bij jonge kinderen. In Haaren is bij 9% van de kinderen vanaf 2 jaar sprake van overgewicht. Hiervan heeft 2% ernstig overgewicht (obesitas) Dit is vergelijkbaar met het gemiddelde in de regio.

28% van de ouders ervaart problemen in de ontwikkeling van hun kind. Het gaat dan om problemen met slapen (12%), leerproblemen (kinderen vanaf 4 jaar, 12%), en zindelijkheidsproblemen (10%). Ruim de helft van de ouders (57) ervaart geen problemen bij het opvoeden van hun kind. 1% van de ouders heeft wel te maken met ernstige problemen bij het opvoeden. Het gaat dan om eet, slaap en gedragsproblemen. Bij 6 % van de kinderen vanaf 4 jaar zijn psychosociale problemen gesignaleerd. De problematiek heeft m.n. betrekking op emotionele problemen, hyperactiviteit en problemen met leeftijdsgenoten.

20% van de ouders heeft hulp gezocht bij professionele hulpverleners, zoals het consultatiebureau, GGD jeugdarts/verpleegkundige, psycholoog of schoolmaatschappelijk werk. Medewerkers van het algemeen en schoolmaatschappelijk werk signaleren dat ouders in onze gemeente vaak te lang wachten met het stellen van hun hulpvraag waardoor problemen opstapelen. Langdurige hulpverlening is dan noodzakelijk of de geboden hulpverlening kan geen positieve resultaten meer opleveren. Het maatschappelijk werk meldt tevens dat er in de gemeente Haaren een toename is te zien van multiprobleemhuishoudens of wel gezinnen waar sprake is van meervoudige problematiek. In 2010 zijn 14 gezinnen begeleidt. Naast het raadplegen van professionals gebruiken ouders ook diverse media (internet, tijdschriften) als informatiebron over opvoeding.

3.2.2. Jeugdigen van 12 t/m 22 jaar

De GGD Jeugdmonitor 12 t/m 18 jarigen (2007) en de "Rapportage over de jongeren in Haaren" melden over jeugdigen in Haaren het volgende.

Met de meeste jongeren uit de gemeente Haaren gaat het goed. Zo'n 90% voelt zich lichamelijk gezond. Wel heeft bijna een op de vijf jongeren een chronische aandoening die door een arts is vastgesteld. (Astma/bronchitis, eczeem, migraine of ernstiger hoofdpijn).

Er is in Haaren een kleine groep jongeren die te maken heeft met problemen bij het opgroeien en waarbij sprake is van meervoudige problematiek. Zo is in de Jeugdmonitor 12 t/m 18 jaar te zien dat het aantal jongeren in Haaren dat zich psychisch ongezond voelt in vier jaar tijd is verdubbeld van 8% naar 16%. Landelijk is echter in dezelfde periode de psychische gezondheid van jongeren stabiel gebleven. Tevens blijkt dat in de gemeente Haaren 8% van de jongeren aan suïcide heeft gedacht, en dat 0,5% in het jaar van de afname van de Jeugdmonitor een suïcidepoging heeft ondernomen.

Bij de Reinier van Arkelgroep (Geestelijke Gezondheidszorg) zijn 48 jeugdigen van 0 t/m 17 jaar in 2010 begeleidt. Bij de Jeugdzorg (Jeugdhulpverlening) stonden in 2010 38 jeugdigen van 0 t/m 17 jaar ingeschreven.

Vanuit de zorgteams Voortgezet Onderwijs in de omliggende gemeenten zijn in 2010 16 jongeren aangemeld voor een traject binnen het Jeugd Preventie Programma (JPP). (Dit is een kortdurend begeleidingstraject aan jongeren en hun ouders/verzorgers met de bedoeling ernstige problemen in de toekomst te voorkomen) Er is sprake van een flinke toename ten opzichte van 2008. We startten toen met 5 trajecten. De problematiek van de 16 jongeren heeft o.a. te maken met opvoeding, school/opleiding, huiselijk geweld en buurtrelatie. Ouders van m.n. pubers zijn vaak de regie kwijt en voelen zich onmachtig. Het lijkt in veel gezinssituaties of de jongeren de baas zijn. In onze gemeente is 9% van de jeugdigen mantelzorger. Dit is vergelijkbaar met het percentage in de regio.

Het percentage jongeren dat dagelijks rookt is afgenomen van 9% naar 3%. Ook het cannabisgebruik is afgenomen (2%). Toch signaleert de medewerker Jeugd Preventie Programma bij alle jongeren die bij hem bekend zijn middelengebruik. Afgelopen maand zijn de vragenlijsten voor een nieuwe Jeugdmonitor 12 t/m 16 jarigen uitgezet. Volgend jaar ontvangen we daar de resultaten van en hebben we een meer actueel beeld.

Het aantal jongeren met overgewicht is in de onderzoeksperiode niet gestegen

Het percentage alcoholdrinkende jongeren lijkt te zijn afgenomen van 54% naar 49%, maar het verschil is niet statistisch significant. Ruim één op de vijf jongeren in Haaren is een "bingedrinker" (hij of zij drinkt zes of meer glazen alcohol tijdens één avondje uit). Dit is meer dan in de regio. Het binge drinken is vooral een probleem dat zich voordoet bij 16 en 17 jarigen.

We zien steeds vaker dat jongeren eerst thuis of in een café in een van de dorpen zich indrinken voordat ze uitgaan naar b.v. Oisterwijk, Tilburg of Den Bosch.

Van de jongeren die al eens geslachtsgemeenschap hebben gehad vrijt bijna een derde onveilig. In onze gemeente zijn er weinig tienermoeders.(Kinderen in tel)

Specifieke informatie over de gezondheid van de groep jongeren van 19 t/m 22 is niet voor handen. Wel weten we dat een groot aantal van deze jongeren elders gaat studeren en/of wonen. Zo verhuisden 147 jongeren van 18 t/m jaar in de periode juli 2010 tot juli 2011 naar een andere gemeente.

3.2.3. Instellingen

Binnen het leefgebied opvoeden en opgroeien zijn veel uitvoerende organisaties (zie bijlage 1. overzicht) actief die, ieder vanuit hun eigen verantwoordelijkheid en deskundigheid, werken voor het welzijn van jeugdigen (en hun ouders)in onze gemeente.

We noemen onder andere:

- Vivent/Thebe. (Jeugdgezondheidszorg -9 maanden tot 4 jaar)
- GGD Hart voor Brabant (Jeugdgezondheidszorg van 4 tot 19 jaar)
- Juvans (School en algemeen maatschappelijk werk, Jeugd Preventie Programma, en Steunpunt Huiselijk geweld)
- MEE (ondersteuning aan mensen met een beperking, waaronder ook jeugdigen en hun ouders)
- Reinier van Arkelgroep (Geestelijke gezondheidszorg)
- Novadic-Kentron (Verslavingszorg)
- Bureau Jeugdzorg (Jeugdhulpverlening, kindertelefoon en meldpunt Kindermishandeling)

- Prisma (instelling verstandelijk gehandicapten, waaronder ook jeugdigen)
- Cello (instelling verstandelijk gehandicapten, waaronder ook jeugdigen)

3.2.4. Netwerken

Er zijn diverse samenwerkingsverbanden. We noemen: het Centrum voor Jeugd en Gezin(CJG), het Multi Disciplinair Overleg (MDO), het Jeugdn netwerk en de Stuur en Projectgroep Centrum voor Jeugd en gezin. Ook is er een overleg tussen politie, jongerenwerker en medewerker Jeugd Preventie Programma. Dit is echter geen structureel overleg. Medewerkers van betrokken instellingen vinden dit wel noodzakelijk. Alle instellingen die in Haaren met en voor jeugd werken participeren in “Zorg voor Jeugd”. Dit is een signaleringssysteem waarmee hulpverleners kunnen zien of andere hulpverleners tegelijkertijd een kind begeleiden en zo ja, dan wordt de coördinatie geregeld. Tevens kunnen zorgsignalen over een kind in dit systeem worden gemeld. In Haaren wordt nog te weinig gebruik gemaakt van dit systeem waardoor er ook geen of nauwelijks matches plaatsvinden. Binnen het CJG wordt dit signaal opgepakt.

3.3. Waar moeten we opletten?

Allerlei ontwikkelingen, bevindingen en aandachtspunten binnen het leefgebied “opgroeien en opvoeden” vragen de komende jaren onze aandacht. Wij beschrijven ontwikkelingen op zowel lokaal, provinciaal en landelijk niveau die in belangrijke mate van invloed zijn op het gemeentelijk jeugdbeleid. En wij noemen de belangrijkste aandachtspunten en bevindingen die te maken hebben met de huidige situatie van de jeugd en jongeren in onze gemeente.

3.3.1. Ontwikkelingen

a. Centrum voor Jeugd en Gezin

De rijksoverheid gaat er van uit dat eind 2011 in elke gemeente een Centrum voor Jeugd en Gezin (CJG) operationeel is. Een CJG is een laagdrempelige opvoed-en opgroei steunpunt voor alle gezinnen, jeugdigen en jongeren in de directe woonomgeving. Zij kunnen bij het CJG terecht voor opvoedingsondersteuning, informatie en advies en licht ambulante hulpverlening. Het CJG zal een belangrijke bijdrage leveren aan de preventie van opvoedproblemen. In Haaren is het CJG in september 2011 officieel van start gegaan. Binnen dit CJG participeren alle instellingen die voor en met kinderen en jongeren werken. Zij vormen een samenwerkingsverband om jeugdigen en hun ouders te ondersteunen. Ze bevorderen zo samen dat alle jeugdigen optimale ontwikkelingskansen hebben.

Het CJG in onze gemeente bestaat uit een hoofdlocatie, inlooppunten in de vier dorpen en een website voor ouders en jongeren. De instellingen werken intensief samen in het back-office.

Versterking van de samenwerking tussen de partners is hierbij een belangrijk speerpunt.

Er is een coördinator aangesteld die het CJG opstart en aanstuurt. Deze coördinator heeft nu direct contact met jeugdigen, ouders en medewerkers van organisaties. Tevens is er binnen elke basisschool een zorgteam aanwezig waar ouders en leerkrachten een beroep op kunnen doen. Ook medewerkers van de kindercentra en peuterspeelzalen kunnen hier terecht. De zorgteams werken nauw samen met de coördinator CJG. Het CJG is te zien als de spin in het web voor de doelgroep -9 maanden tot 23 jaar en (hun) ouders.

b. Samengaan instellingen Jeugdgezondheidszorg

De jeugdgezondheidszorg van 0 tot 4 jarigen wordt in onze gemeente uitgevoerd door Vivent. De jeugdgezondheidszorg vanaf 4 jaar door de GGD Hart voor Brabant. In 2012 zullen alle instellingen voor jeugdgezondheidszorg in Midden en Noord-Oost Brabant samen gaan. Dit met als doel een doorgaande lijn in de jeugdgezondheidszorg te krijgen. Kinderen en hun ouders hebben dan te maken met één instantie die ontwikkelingproces van het kind volgt. De gehele jeugdgezondheidszorg komt door dit samengaan onder de werking van de Gemeenschappelijke regeling GGD. Deze operatie zal ingrijpend zijn voor alle betrokken organisaties en hun medewerkers.

c. Transitie jeugdzorg

Een heel belangrijke landelijke ontwikkeling is de transitie van de jeugdzorg. Dit houdt in dat de verantwoordelijkheid voor en de financiering van de jeugdzorg overgaat van de provincie naar de gemeenten. Dat levert, naast het bestaande gemeentelijk takenpakket op dit gebied, extra taken op die de gehele jeugdzorg omvatten. Dit met als doel de effectiviteit van de jeugdzorg te verbeteren. Het voordeel voor jongeren en gemeente is dat het hebben van de verantwoordelijkheid voor het aanbod

ook meer invloed op de jeugdzorg oplevert. De rijksoverheid gaat er van uit dat de transitie van alle onderdelen van de jeugdzorg eind 2015 is gerealiseerd.

Naast de transitie Jeugdzorg moet de gemeente ook uitvoering geven aan de transitie AWBZ. Ook deze transitie heeft gevolgen voor jeugdigen.

Op welke wijze een en ander vorm gaat krijgen, is nu nog totaal onbekend. Wat wel duidelijk is, is dat het een zeer ingrijpende ontwikkelingen zijn, met grote effecten en een veeleisende gemeentelijke inzet. De gemeenten kunnen dit niet ieder afzonderlijk. Een nauwe samenwerking tussen gemeenten is daarbij een vereiste. In de regio zijn hierover zowel ambtelijk als bestuurlijk eerste gesprekken opgestart.

d. Beëindiging Verbeteragenda provincie Noord Brabant

In het beleidskader jeugd 2009-2012 "Brabant investeert in Jeugd" schetst de provincie haar inzet voor de jeugd. Om een heldere en eenduidige aansluiting te krijgen van gemeentelijke preventieve voorzieningen op de provinciale jeugdzorgvoorzieningen is een "Verbeteragenda Jeugd" opgesteld. Speerpunten zijn:

- versterking van informatiepositie
- professionalisering vroegsignalering
- aansluiting Bureau Jeugdzorg en lokale netwerken
- zorgcoördinatie
- efficiency indicatiestelling
- realiseren doorgaande lijn, w.o. nazorg
- centrum voor Jeugd en Gezin

Gemeenten en provincie zijn samen overeengekomen om tot 2012 deze verbeteragenda uit te werken. Ook de gemeente Haaren doet hier aan mee en heeft vier jaar lang hiervoor een financiële bijdrage ontvangen.

Vanaf 2013 heeft de provincie Noord Brabant het domein Jeugd niet meer specifiek op de agenda staan. Niet duidelijk is wat gemeenten dan nog op het terrein van Jeugd van de provincie kunnen verwachten.

3.3.2. Bevindingen

- Het overgrote deel van onze jeugd (kinderen en jongeren) is gezond en gelukkig.
- Ouders zoeken informatie en advies over opvoeden en opgroeien.

3.3.3. Aandachtspunten

- Een kleine groep kinderen/jongeren en ouders heeft bij het opgroeien en opvoeden hulp nodig.
- Het aantal jeugdigen in de gemeente Haaren is in twee jaar tijd met 230 gedaald.
- Er is sprake van overgewicht bij een klein aantal jonge kinderen.
- Er is een toename van Multi- probleemhuishoudens in de gemeente.
- We zien regelmatig uitstel van de hulpvraag waardoor langdurige hulpverlening noodzakelijk is of hulpverlening geen positieve resultaten meer oplevert.
- Er is een toename van het aantal jongeren dat door wordt verwezen naar het Jeugd Preventie Programma (JPP).
- Een toename van psychische problemen bij jongeren.
- Er is sprake van overmatig alcohol gebruik onder jongeren
- De medewerker JPP signaleert regelmatig drugsgebruik onder jongeren.
- Tevens merkt hij op dat ouders vaak de regie kwijt zijn. Jongeren lijken de baas en ouders voelen zich onmachtig in de opvoeding van hun pubers.
- Wij weten te weinig over de leeftijdsgroep 19 t/m 22 jarigen. Ook willen we de leeftijdsgroep 12 t/m 18 nog beter in beeld krijgen.
- Ouders gebruiken media bij het zoeken naar informatie en advies maar hebben ook behoefte aan een fysiek informatiepunt.
- Er zijn in Haaren jeugdigen die al op jonge leeftijd belast zijn met de zorg voor een gehandicapte of een ernstig zieke binnen het gezin.

3.4. Wat willen we bereiken

De meeste jeugdigen in Haaren hebben een goede basis, dat willen we zo houden. Een kleine groep kinderen/jongeren en ouders heeft te maken met problemen en heeft bij het opgroeien en opvoeden ondersteuning en hulp nodig. Ons streven is dat het met alle jeugdigen (kinderen en jongeren) in

Haaren goed gaat en dat zij voldoende kansen en ontwikkelingsmogelijkheden krijgen om zich te ontplooien. Daar willen we de komende vier jaar aan werken.
Als specifieke doelstelling voor het leefgebied opvoeden en opgroeien noemen we dan ook:

In 2015 zijn er in onze gemeente meer jeugdigen die, zonder ernstige stagnaties of problemen, opgroeien. *

3.5. Dat willen we bereiken door samen met onze partners in te zetten op:

- 1. Een laagdrempelige toegang tot informatie en advies voor ouders en jeugdigen.**
 - a. Doorontwikkelen Centrum voor Jeugd en Gezin Haaren.
 - b. Doorontwikkelen inloopmogelijkheid en website CJG.
 - c. Werkafspraken maken met de partners binnen het CJG.
 - d. Publiciteitcampagne opstarten.
 - e. Samenwerking in de regio vormgeven met andere CJG's en gemeenten.
 - f. Jeugdigen betrekken bij het CJG.
- 2. Vroegsignalering van risicofactoren.**
 - a. Gebruikmaken en verder implementeren signaleringssysteem Zorg voor Jeugd.
 - b. Doorontwikkelen zorgteams binnen basisonderwijs en voorschoolse voorzieningen.
 - c. Afspraken maken met zorgteams Voortgezet Onderwijs over Haarensse leerlingen.
 - d. CJG casusbesprekingen t.b.v. kinderen en jongeren opstarten.
 - e. De inzet van het jongerenwerk structureel regelen en betrekken bij netwerken.
 - d. Extra ondersteuning en activiteiten voor jonge mantelzorgers.
- 3. Een samenhangend en voldoende aanbod aan licht pedagogische hulp.**
 - a. Opstellen sociale kaart Jeugd en aanbod in beeld brengen.
 - b. Betere samenwerking en afstemming hulpverleners en goede overdracht van informatie.
 - c. Werken met eenduidige methodieken zoals Triple P.
 - d. Taalstelling en uren inzet Jeugd Preventie Programma nader bezien en eventueel uitbreiden.
- 4. Een sluitende zorgstructuur en samenwerking.**
 - a. Regelen en afstemmen coördinatie van zorg.
 - b. Starten gesprekken met zorgaanbieders over het afstemmen van hulp/zorgaanbod.
 - c. Participatie in proces transitie Jeugdzorg binnen de regio.
- 5. Het bevorderen van een gezonde levensstijl.**
 - a. Verder uitzetten van activiteiten preventieprogramma "Alcohol 16 - geen goed begin".
 - b. Vanuit het Centrum Jeugd en Gezin jeugdigen en ouders actief informeren over opgroeien en gezondheid. Het bespreekbaar maken van zaken zoals, alcohol-en middelengebruik, overgewicht, seksualiteit, gebruik sociale media, omgaan met geld. Dit kan via diverse media, de website en informatiebijeenkomsten.
- 6. Een beter beeld van jeugdigen in Haaren.**
 - a. Inzicht krijgen in leefsituatie van jongeren van 12 t/m 18 jaar en 19 tot 23 jaar
 - b. Zicht op preventieve en curatieve aanpak van psychische problemen bij jongeren.

* Zie indicatoren in bijlage 4

4. Leefgebied school en werk (school, opleiding, werk en inkomen)

4.1. Algemeen

Dit leefgebied bevat thema's die zich richten op de voorschoolse situatie, de schoolgaande jeugd, maar ook de opvang van kinderen voor, tussen en na school, de bestrijding van jeugdwerkloosheid en voortijdig schoolverlaten en de inkomenspositie van jongeren in deze gemeente.

4.2. Huidige situatie

4.2.1. Onderwijs

Over het algemeen gaat het ook binnen het leefgebied Onderwijs en Werk goed met de Haarensse jeugd. In vergelijking met de regiogemeenten is er minder sprake van schoolverzuim, vroegtijdig schoolverlaten en jeugdwerkloosheid.

Volgens de cijfers van het Regionaal Bureau Leerplicht (RBL) waren in het schooljaar 2009-2010 in de gemeente Haaren 634 kinderen nog niet leerplichtig. Dat zijn de kinderen onder de 5 jaar. Van de kinderen die nog niet naar school gaan bezoeken in 2011 130 kinderen een peuterspeelzaal (dit aantal loopt elk jaar terug). Een ander groot deel van de kinderen gaat naar de dagopvang of wordt door gastouders opgevangen.

In 2009-2010 waren 2.170 kinderen van 5 tot 16 jaar leerplichtig en 248 jongeren van 16 tot 18 jaar kwalificatieplichtig. Dit betekent dat zij een startkwalificatie moeten behalen (diploma Havo/Vwo of Middelbaar beroepsonderwijs minimaal niveau 2). De gemeente Haaren telde tevens 857 bovenplichtige jongeren van 18 tot 23 jaar. Hiervan hadden 114 jongeren (13,3%) geen startkwalificatie en volgden geen onderwijs meer. Uit onderzoek is gebleken dat een aanzienlijk deel van deze jongeren werk heeft gevonden, een lichamelijke, psychische of verstandelijke beperking heeft en elders begeleid wordt of onbemiddelbaar is voor de RMC. De RMC is het meldpunt voor voortijdige schoolverlaters. Suwinet kan hier aanvullende informatie over geven.

Uit onderzoek van de RMC blijkt dat in 2009-2010 40 Haarensse vsv-ers zijn aangeschreven. Zij kregen informatie wat de RMC voor hen kan betekenen en tevens een aanbod om (kosteloos!) deel te nemen aan het Traject Op Maat (T.O.M.) in Den Bosch. T.O.M. kan hen weer op weg helpen naar school en/of werk. Er reageerden 29 jongeren op de brief, hiervan zijn er 2 aangemeld bij T.O.M. De andere jongeren volgden inmiddels weer een opleiding, hadden (tijdelijk) werk of waren vanwege ziekte of beperking niet in staat een opleiding te volgen of te werken.

De meeste kinderen tot 12 jaar gaan naar een basisschool in een van de dorpen. 67 Kinderen bezoeken het speciaal onderwijs in een van de omliggende gemeenten. Er zijn in Haaren nauwelijks kinderen met een taalachterstand. Om die reden ontvangt de gemeente geen bijdrage van het Rijk voor stimuleringsprogramma's. Programma's Voor -en Vroegschoolse educatie worden binnen het peuterspeelzaalwerk en de scholen dan ook niet regulier uitgevoerd. Binnen het peuterspeelzaalwerk en het basisonderwijs is echter wel een toename van Poolse kinderen te zien.

In de gemeente Haaren is geen instelling voor voortgezet onderwijs aanwezig. Alle kinderen gaan na de basisschool in omliggende gemeenten naar school. Het grootste deel (560) gaat naar het Maurickcollege in Vught, maar ook in Oisterwijk, Boxtel en Tilburg bezoeken jongeren het voortgezet onderwijs. Naar het Voortgezet Speciaal Onderwijs in de regio gaan 52 jeugdigen.

Uit de registratie van het RBL blijkt dat er in het schooljaar 2009-2010 sprake was van 52 verzuimmeldingen.

4.2.2. Werk

Wij zien dat veel jongeren na het voortgezet onderwijs verder studeren. De meesten gaan dan naar Den Bosch, Tilburg of Eindhoven en vinden na afronding van hun studie werk. Voor enkele jongeren geldt dat niet. Bij het UWV WERKbedrijf staan op 31-5-2011 25 niet werkende werkzoekenden tot 27 jaar ingeschreven. Dat is 11% van het totaal aantal niet werkende werkzoekenden van de gemeente Haaren. Jongeren die zich inschrijven bij UWV WERKbedrijf Entreon als werkzoekend werkloos krijgen eerst informatie over hun arbeidskansen en mogelijke vervolgopleidingen (als ze nog geen startkwalificatie hebben). Als een jongere niet naar arbeid bemiddeld kan worden, zal het UWV een

aanvraag in het kader van de Wet investeren in jongeren (WIJ)¹ naar afdeling Sociale Zaken sturen. Deze afdeling doet een aanbod aan de jongere dat bestaat uit leren of werken of een combinatie van leren en werken. Dat noemen we het werkleeraanbod. Als de jongere het werkleeraanbod accepteert en dan nog steeds te weinig inkomsten heeft, zal de afdeling Sociale Zaken een aanvullende inkomstenvoorziening (een uitkering) verstrekken. Er zijn (eind mei) 4 jongeren die in het kader van de WIJ een gebruik maken van een werkleeraanbod.

4.2.3. Inkomen

Van de ouders die deelnamen aan de Jeugdmonitor gaf 13.8% aan dat zij moeite ofwel grote moeite hadden om financieel rond te komen. In het kader van de armoedebestrijding zijn er in 2010 aan 9 Haarens gezinnen met kinderen computers verstrekt. Landelijk is er een toename van financiële problemen onder jongeren gesignaleerd. Problemen zijn vaak ontstaan door het intensieve gebruik van mobiele telefoons, gokken, uitgaan, aankoop computerprogramma's maar ook het niet om kunnen gaan met geld. Of dit ook speelt bij jongeren in onze gemeente is niet duidelijk.

4.2.4. Instellingen

Binnen het leefgebied school en werk is een aantal uitvoerende organisaties en instellingen (zie bijlage 1.) actief die, ieder vanuit hun eigen verantwoordelijkheid en deskundigheid, werken voor het welzijn van jeugdigen in onze gemeente.

We noemen onder andere:

- De voorschoolse voorzieningen zoals de vier peuterspeelzalen in de dorpen en de verschillende kinderdagverblijven en de gastouderopvang.
- De vijf basisscholen: een openbare en vier katholieke basisscholen).
- De diverse buitenschoolse kinderopvangcentra..
- Het speciaal onderwijs in de omgeving.
- Instellingen voor voortgezet onderwijs in de regio
- Het Regionaal Bureau Leerplicht (RBL)
- Het Regionaal meldpunt voortijdige schoolverlaters(RMC)
- Afdeling Sociale Zaken Bostel – Haaren
- Het jongerenloket van UWV WERKbedrijf Entreon
- ROC's in de regio

4.2. Waar moeten we opletten?

Allerlei landelijke en lokale ontwikkelingen zijn van invloed op het gemeentelijk jeugdbeleid. Ook vragen enkele aandachtspunten en bevindingen binnen het leefgebied School en Werk onze aandacht.

4.3.1. Ontwikkelingen

a. Brede Schoolontwikkeling

Het is de bedoeling dat in de uitwerking van de Centrumplannen Helvoirt en Haaren de huisvesting van drie scholen wordt meegenomen. Daarbij is gekozen voor het Brede schoolconcept waarbij meerdere functies in combinatie met de school kunnen worden gerealiseerd. Het gaat hierbij niet alleen om het fysieke samengaan. Belangrijk is ook een gezamenlijk visie te ontwikkelen over hoe vanuit de verschillende disciplines kan worden samengewerkt en afgestemd om de gezamenlijke dienstverlening te versterken. Door stagnatie van de centrumplannen is de realisatie van de Brede scholen ook flink vertraagd. Zowel in Helvoirt als in Haaren zijn de plannen weer nieuw leven in geblazen en nieuwe plannen in de maak.

b. Passend onderwijs

Een belangrijke ontwikkeling is de invoering van passend onderwijs. Doel van passend onderwijs is dat alle kinderen een onderwijsaanbod krijgen dat 'past' bij het kind. Scholen krijgen de verantwoordelijkheid om voor elk kind een zo goed mogelijke en juiste plek te vinden in het onderwijs. Naast de rol van de scholen vraagt dit ook samenwerking tussen organisaties en gemeente. De gemeente heeft de regierol in het Jeugdbeleid en is verantwoordelijk voor de totstandkoming van

¹ Er is een wetsontwerp ingediend bij de Tweede Kamer waarin wordt geregeld dat de Wij als aparte regeling wordt afgeschaft en dat de jongeren tot 27 jaar als aparte doelgroep worden opgenomen in de Wet Werk en Bijstand (WWB). Vermoedelijk zal deze wijziging ingaan per 1-1-2012.

samenwerkingsafspraken tussen scholen en instellingen voor zorg en welzijn. De invoering van passend onderwijs is met een jaar uitgesteld en zal naar verwachting in 2013 plaats vinden.

c. Lokale Educatieve Agenda

In de Lokaal Educatieve Agenda (LEA) hebben wij samen met de educatieve partners, zoals schoolbesturen, peuterspeelzaalwerk en de kinderopvang de onderwerpen vastgelegd die in de gemeente op het vlak van onderwijs en jeugd spelen. Aan de LEA zijn ook gemeentelijke onderwijsmiddelen gekoppeld.

Op de agenda voor dit jaar staan de volgende zaken:

- de impuls brede scholen, onderwijs en cultuur (de combinatiefuncties);
- inhoudelijke samenwerking binnen de brede scholen;
- voorkomen van onderwijsachterstanden;
- bevorderen van integratie en tegengaan van segregatie;
- uitvoeren passend onderwijs;
- de doorlopende leerlijn;
- de voorschoolse educatie.

4.3.2. Bevindingen

- In de gemeente Haaren is weinig sprake van schoolverzuim, zeker op de basisscholen.
- In vergelijking met omliggende gemeente zijn er weinig voortijdige schoolverlaters.

4.3.3. Aandachtspunten

- De deelname van peuters aan het peuterspeelzaalwerk in de vier dorpen wordt minder.
- De jongeren die in Boxtel, Oisterwijk en Tilburg naar het Voortgezet onderwijs gaan zijn nog onvoldoende in beeld.
- Ook in Haaren zijn jonge kinderen die geconfronteerd worden met armoede.
- Er is een toename van Poolse kinderen binnen het basisonderwijs.
- Een vervolgonderzoek naar het aantal jongeren dat geen startkwalificatie heeft en niet naar school gaat of niet werkt. Dit in samenwerking met het Regionaal Bureau Leerplicht, medewerker Jeugd Preventie Programma, UWV en andere betrokken instanties.

4.4. Wat willen we bereiken

Ons streven voor de komende vier jaar is dat zoveel mogelijk kinderen en jongeren in Haaren een leerzame en goede schoolloopbaan volgen, passend onderwijs krijgen en voldoende ontwikkelingsmogelijkheden aangeboden krijgen om zich te ontplooien, waardoor ze in de toekomst in staat zijn te participeren in de samenleving. Onder participeren valt ook het vinden van betaald werk. De specifieke doelstelling voor het leefgebied school en werk is daarom:

In 2015 hebben meer jongeren een startkwalificatie of met goed resultaat passend onderwijs gevolgd waardoor ze in staat zijn te participeren in de samenleving.*

4.5 Dat willen we bereiken door samen met onze partners in te zetten op:

- 1. Harmonisatie van het peuterspeelzaalwerk en kinderopvang met als doel dat in elk dorp een basisvoorziening voor peuters aanwezig blijft.**
 - a. Faciliteren van de verdere harmonisatie van de kinderopvang en het peuterspeelzaalwerk tot hoogwaardig kindercentra zoals de wet Oké voorstaat.
- 2. Het stimuleren van passend onderwijs voor alle leerlingen inclusief de zorgleerlingen.**
 - a. De consequenties van de invoering van passend onderwijs in de gemeente Haaren volgen.

*) Zie indicatoren bijlage 4.

3. **Achterstanden en stagnaties in de ontwikkeling zo vroeg mogelijk signaleren en aanpakken.**
 - a. Doorontwikkelen zorgteams binnen basisonderwijs.
 - b. Afspraken maken met zorgteams Voortgezet Onderwijs.
 - c. Beter in beeld krijgen van de leerlingen vanaf 12 jaar die in regio Tilburg naar school gaan.
 - d. De instroom van Poolse en andere Oost-Europese leerlingen volgen en taalontwikkeling stimuleren.
 - e. Een O-meting naar de financiële positie van jeugdigen in Haaren en vanuit het CJG actieve voorlichting en informatie over het omgaan met geld.
 - f. In beeld brengen jongeren zonder startkwalificatie en of zij wel of geen perspectief biedende daginvulling hebben.
4. **Adequate huisvesting van de basisscholen in onze gemeente.**
 - a. Actieve participatie bij de totstandkoming van de Brede scholen.
5. **De Lokaal Educatieve agenda volgen.**
 - a. Aandacht voor de agendapunten van de Lokale Educatieve Agenda
6. **Het bestrijden van jeugdwerkloosheid.**
 - a. Goede afspraken maken met de ketenpartners op het gebied van "Werk en Inkomen" om zo veel mogelijk jongeren aan een baan te helpen.
 - b. Jongeren die niet op eigen kracht of met de basisdienstverlening van UWV aan een baan komen aanmelden voor een werkleeraanbod in het kader van de WIJ bij afdeling Sociale Zaken Boxtel-Haaren.



Anouk van der Aa groep 6

5. Leefgebied vrije tijd (vrije tijd, sport, cultuur, ontmoeting en participatie)

5.1. Algemeen

In dit leefgebied staat de manier waarop jeugdigen hun vrije tijd invullen centraal. Het gaat hierbij om speelvelden, sportvoorzieningen, ontmoetingsplekken, jeugd en jongerenactiviteiten, kunst en cultuur, bibliotheekwerk en andere plekken waar jongeren vertoeven. De wensen en behoeften aan voorzieningen verschillen per leeftijdsgroep.

5.2. Huidige situatie

5.2.1. Participatie

In de Jeugdmonitor van de GGD 0 t/m 11 jarigen (2008) en 12 t/m 18 jarigen (2007) en de rapportage van het jongerenwerk staat het volgende.

De deelname van kinderen en jongeren in de gemeente Haaren aan verenigingen en sportclubs is groot. 86% van de kinderen van 0 t/m 11 jaar is aangesloten bij een club of vereniging, hiervan gaat 68 % naar een sportclub. Bij de jongeren van 12 t/m 18 jaar is 87 % lid van een vereniging en daarvan gaat 75 % naar een sportclub. Iets meer dan de helft van de kinderen vanaf 1 jaar zwemt wekelijks en slechts 2% van de kinderen in Haaren, die 8 jaar of ouder zijn, heeft geen zwemdiploma A,

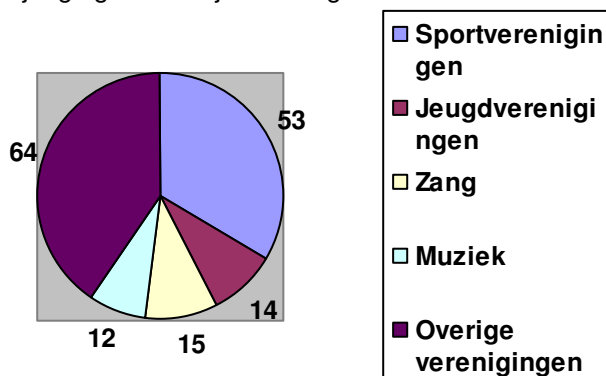
Vergeleken met 2005 is het percentage kinderen dat meer dan 2 uur per dag TV, video of DVD gekeken heeft ongeveer gelijk gebleven (9%). Dit geldt ook voor het percentage kinderen dat meer dan 2 uur achter de computer zit (2%). Bijna negen van de tien gezinnen (89%) in Haaren hebben een computer met internet. Bij de jongeren heeft 99% thuis een computer met internet en gebruikt 16 % meer dan 16 uur in de week internet.

Drie procent van de kinderen speelt minder dan een half uur per dag buiten. Bij de jongeren zien we dat er in Helvoirt en Haaren enkele straatgroepen zijn, waaronder jongeren van verschillende leeftijdscategorieën, die op bepaalde plekken in het dorp bijeen komen en regelmatig overlast bezorgen. Onder hen verschillende leeftijdscategorieën. Uit de gesprekken van de jongerenwerker met de jongeren blijkt dat ze zelf bereid zijn iets aan de overlast te doen. Met dit signaal gaat de jongerenwerker samen met de jongeren aan de slag.

De jongeren geven aan dat er in de dorpen weinig activiteiten zijn voor jongeren in hun leeftijdscategorie. Dit geldt voor zowel de jongens als voor de meisjes in de leeftijdsgroep 12 t/m 18 jaar. Ze missen een aanspreekpunt die met hen activiteiten opzet en ruimten om activiteiten ook daadwerkelijk te kunnen uitvoeren.

Bijna de helft van de ouders van kinderen tot 12 jaar (44 %) mist activiteiten en voorzieningen voor kinderen in de buurt. 34 % is ontevreden over de activiteiten.

Het aantal geregistreerde jeugdleden (tot en met 17 jaar) in de gemeente Haaren is 1020. Dit is bijna 1/3 deel van alle jeugdigen. De deelname is te onderscheiden in sportverenigingen, jeugdverenigingen, zang, muziek en overigen. (zie tabel) Een aantal jeugdigen (7%) is ook actief als vrijwilliger. Dit percentage is iets gedaald. In 2003 was dit nog 10%. Verenigingen merken wel een toename van het aantal jeugdigen met gedragsproblemen. Verenigingen vinden de begeleiding van deze jeugdigen moeilijk en lastig.



5.2.2. Verenigingen en organisaties:

In de gemeente Haaren zijn er 158 verschillende verenigingen actief die mede bijdragen aan de leefbaarheid in de vier dorpen. Zo zijn er o.a. 53 sportverenigingen en 31 muziekverenigingen. Veel van deze verenigingen richten zich ook op jeugdigen en hebben z.g. jeugdleden. Daarnaast zijn er 15 specifieke jeugdverenigingen die in de dorpen met en voor jeugdigen werken. Wij noemen:

Verenigingen:

- Helvoirtse organisatie voor de jeugd (HOJ)
- JEsch (kindervakantiewerk Esch)
- Jong Nederland Helvoirt
- KPJ afd. Haaren
- KPJ afd Helvoirt
- Kindervakantiewerk Helvoirt en Haaren
- Jeugdhuis D'n Inbreng
- Don Bosco.Stichting Haaren
- Stichting Jeugdsportbelangen Haaren
- Scouting Jeugdbelangen Biezenmortel
- Stichting Scouting Haaren
- Jeugdcircus"II Grigio"
- Jeugdmusical Camponella Haaren
- Kinderkoor de Mortelnootjes
- Jongerenkoor Bimoza

Ook diverse buurtverenigingen richten zich met hun activiteiten op kinderen en jongeren.

Organisaties

Naast verenigingen zijn er een aantal organisaties actief die zich met hun aanbod richten op jeugdigen in onze gemeente. (Zie bijlage 1.) Wij noemen:

- De Bibliotheek de Meierij
- MIK (Kunsteducatie)
- De Zuivelfabriek
- BOS Impulsproject (Sportstimuleringsproject voor jeugdigen in samenwerking met basisscholen)
- Jongerenwerk Welzijnsinstelling Partis

5.3. Waar moeten we opletten

Enkele landelijke en lokale ontwikkelingen zijn van invloed op het gemeentelijk jeugdbeleid.

Ook een aantal aandachtspunten en bevindingen binnen het leefgebied Vrije tijd vragen de komende jaren onze aandacht.

5.3.1. Ontwikkelingen

a. Maatschappelijke stages

De rijksoverheid wil dat alle leerlingen die vanaf 2011-2012 instromen in het voortgezet onderwijs tijdens hun opleiding een maatschappelijke stage van 30 uur uitvoeren. Doel van de maatschappelijke stage is dat alle jongeren tijdens hun schoolperiode kennis maken met én een onbetaalde bijdrage leveren aan de samenleving. Deze verplichte stage wordt in 4 jaar tijd (2008-2011) geïmplementeerd en is vanaf 2012 in de wet voortgezet onderwijs opgenomen. De gemeente en het onderwijs zijn verantwoordelijk voor de uitvoering en hebben de taak om leerlingen, verenigingen en organisaties met elkaar te matchen. In de gemeente Haaren is aan Partis (welzijnsinstelling Sint Michielsgestel) gevraagd deze makelaarsfunctie op te starten en verder uit te werken (ook in 2012). Er is inmiddels een website geopend waar jongeren stageplaatsen kunnen zoeken.

b. Inzet jongerenwerk

Afgelopen jaar hebben wij de inzet van een jongerenwerker ingekocht. Deze inzet loopt tot 2012 en is nog niet structureel. Een van de taken van de jongerenwerker is contacten op bouwen en te onderhouden met (groepen) jongeren in de vier dorpen. Daar is de jongerenwerker vanaf maart 2010 druk mee bezig. Gezamenlijk met jongeren worden nieuwe activiteiten in de gemeente Haaren. Ook bij de opzet van het Jeugdcarnaval in Haaren heeft hij een rol gespeeld.

c. Beëindiging BOS- impuls project.

Het BOS-impuls heeft als doel het bevorderen van een gezonde leefstijl, sporten en bewegen voor jeugdigen in de leeftijd van 4 tot 19 jaar in de gemeente Haaren. Het is een project van 4 jaar. Naast het stimuleren van sport en beweegactiviteiten bij deze doelgroep is het project ook gericht op de sportverenigingen. Er wordt ondersteuning geboden bij het versterken van het aanbod naar de vrijwilligers en de jeugd. Er zijn een aantal geslaagde activiteiten uitgevoerd waaronder de kennismakings cursussen voor basisschoolleerlingen. De deelname was groot. Het project stopt eind 2011. Er was een mogelijkheid om het project te verlengen door een combinatiefunctionaris aan te stellen. Hier is, na overleg met de directeurs van het basisonderwijs en gezien de financiële consequenties voor de gemeente, niet voor gekozen.

d. Participatie Jeugdigen.

Een aantal jaren is er een "Jongerenpanel" in onze gemeente actief geweest. Dit panel bestond uit jongeren uit de verschillende dorpen in de leeftijd van 15 tot 26 jaar. Zij waren een aanspreekpunt voor de gemeente en gaven op verschillende beleidsterreinen hun mening en adviezen. Begin 2011 is het jongerenpanel gestopt. Binnen de gemeentelijke organisatie wordt nu bekeken op welke wijze jongeren uitgenodigd kunnen worden om mee te praten en mee te denken. De rol en inzet van de jongerenwerker en het opstarten van b.v. een jongerenwebsite worden hierbij meegenomen.

5.3.1. Bevindingen

- Veel jeugdigen in onze gemeenten zijn lid van een vereniging.
- Jeugdigen zijn nog te bereiken via verenigingen of internet.
- Jongeren zijn bereid om mee te denken om deze overlast te voorkomen.

5.3.2. Aandachtspunten

- Ouders geven aan dat er te weinig voorzieningen zijn voor jeugdigen.
- Jongeren (zowel jongens als meisjes) geven aan dat er voor hen te weinig activiteiten in de dorpen zijn.
- Groepen jongeren hangen rond op bepaalde plekken in de dorpen en veroorzaken regelmatig overlast.
- Jongeren missen een aanspreekpunt en iemand die met hen activiteiten kan opzetten.
- Er is een terugloop te zien in het aantal jeugdige vrijwilligers.
- Er is een toename van het aantal jeugdleden met gedragsproblemen.
- Het BOS Impuls Project stopt eind 2011.



Anne Haerkens Ridderijk

5.4. Wat willen we bereiken

De komende vier jaar is ons streven dat zoveel mogelijk kinderen en jongeren in Haaren plezier hebben bij hun vrijetijdsbesteding en de mogelijkheid krijgen hun talenten te ontplooiën en te benutten. Ontmoeting met anderen staat daarbij centraal. De specifieke doelstelling voor het leefgebied vrije tijd is daarom:

In 2015 is er in de gemeente Haaren een toegankelijk en gevarieerd aanbod vrijetijdsbesteding voor jeugdigen. De tevredenheid over het aanbod is bij jeugdigen gestegen.*

5.5. Dat willen we bereiken door samen met partners in te zetten op:

1. **Jongeren in de dorpen faciliteren en stimuleren om activiteiten passend bij de behoeften van jongeren op te zetten en uit te voeren.**
 - a. Structurele inzet van een jongerenwerker inkopen en opdracht geven jongeren (jongens en meisjes) te begeleiden bij het op zetten en uit voeren van activiteiten.
 - b. Budget voor activiteiten aan jongeren in de dorpen beschikbaar stellen.
2. **Ondersteunen van de brede toegankelijkheid van voorzieningen en verenigingen voor alle jeugdigen ongeacht inkomen en beperking.**
 - a. Accommodatiebehoeften en aanbod in de dorpen matchen voor de doelgroep jongeren.
 - b. Verenigingen vanuit CJG ondersteunen bij de begeleiding van jeugdleden met een beperking of gedragsstoornis. Gebruik maken van de expertise en het advies van MEE is hierbij mogelijk.
3. **Het stimuleren van het vrijwilligerswerk onder jongeren.**
 - a. Met verenigingen een stimuleringsplan voor jonge vrijwilligers opstellen en hen ondersteunen bij het behouden en werven van jonge vrijwilligers.
 - b. Verder uitwerken structuur Maatschappelijke stages in de gemeente Haaren.
4. **Communicatie en contacten met jeugdigen opstarten.**
 - a. Communicatieplan opstellen om jeugdigen te bereiken. O.a. door:
 - Gebruik te maken van vindplaatsen zoals verenigingen.
 - Meer communiceren via internet en het realiseren van b.v. een jongerenwebsite.
 - De participatie van jeugdigen vormgeven.



Jesse Pieterse groep 5

*) Zie indicatoren bijlage 4.

6. Leefgebied wonen, woonomgeving en veiligheid

6.1. Algemeen

Dit leefgebied omvat naast huisvesting van jongeren ook de directe woonomgeving en allerlei veiligheidsaspecten die specifiek met de jeugd te maken hebben. Het gaat daarbij om zowel de 12 – minners als om de oudere jeugd.

6.2. Huidige situatie

6.2.1. Woonomgeving

Onze dorpen zijn aantrekkelijk voor gezinnen met kinderen. De woonomgeving is groen, rustig en veilig. Ook bewoners ervaren dat zo. Zo geven zij voor de kwaliteit van de woonomgeving het rapportcijfer 7,7 (Veiligheidsmonitor 2009). Jongeren (Dorpsontwikkelingsplannen en Jongerenpanel) zijn zeer ontevreden over de bereikbaarheid van de dorpen met het openbaar vervoer. Vooral in de weekenden is de bereikbaarheid heel slecht.

6.2.2. Wonen

Wonen in de gemeente Haaren, is wonen in een huis met een tuin. Wij zien met name grote woningen met 3 of meer slaapkamers in de duurdere prijsklasse. De meeste jeugdigen wonen bij hun ouders in een eengezinswoning. Appartementen zijn er nauwelijks. In de gemeente Haaren is 83% van de woningen koop en slechts 17% huurwoningen.

Wanneer jongeren zelfstandig in een van de dorpen willen gaan wonen is dat niet eenvoudig. Er zijn heel weinig betaalbare huur –en koopwoningen. Voor de leefbaarheid in de dorpen is het belangrijk dat jongeren in de dorpen blijven wonen. In de Woonvisie 2011-2015 'Jouw kruiwagen naar mooi wonen'(7 juli 2011) kennen we aan de doelgroep starters en jongeren hoge prioriteit toe. Dit geldt ook voor de bouw van goedkope- en middeldure woningen, zowel huur als koop. Daarmee stimuleren we de bouw van woningen die geschikt zijn voor deze doelgroep.

Er zijn al enkele projecten gestart en sommige reeds afgerond waarbij ook voor starters woningen zijn gebouwd. Denk aan de 5 starterswoningen aan de Burgemeester de Ruyterstraat (Haaren), 5 woningen aan de Vriesdonk (Biezenmortel) en 44 woningen op Sancta Monica (Esch).

Uit de gesprekken die we voerden bij de voorbereiding van de woonvisie kwam naar voren, dat jongeren vaak niet weten hoe ze zich moeten inschrijven voor bouwgrond, een nieuwbouw koopwoning of een huurwoning. Van het totaal aantal ingeschrevenen voor bouwgrond en/of een nieuwbouwkoopwoning is slechts 10% jonger dan 25 jaar. Voor een huurwoning kunnen jongeren zich inschrijven bij de wooncorporaties Woonveste en 't Heem. Deze corporaties verhuren in onze gemeente de sociale huurwoningen. Er is een lange wachtlijst en veel kans op een woning is er niet. De wensen van jongeren en starters zijn echter vaak eenvoudig. Een betaalbare kleine woning, een tuin hoeft niet altijd wel een balkonnetje.

6.2.3. Speelvoorzieningen

Uit de Jeugdmonitor blijkt dat een grote groep ouders van jonge kinderen(41%) niet tevreden is met de speelvoorzieningen en mist 13 % een veilige speelplek in de buurt.

In de gemeente Haaren zijn 31 speelplekken voor jeugdigen, waaronder ook de ramps voor jongeren. (Helvoirt 8 locaties, Biezenmortel 4 gemeentelijke en 1 op het schoolterrein, Esch 7 locaties en Haaren 12 locaties.). De speelterreintjes zijn ingedeeld op wijk-niveau. De ramps liggen in Haaren bij het Tempeliersdal, In Helvoirt in de Jonge van Zwijnsbergenstraat, In Esch in De Venakker en in Biezenmortel aan de Capucijnenstraat.

6.2.4. Veiligheid in huis

Kinderbescherming

Uit de Jeugdbalans Brabant maken we op dat per 31 maart 2011 12 jeugdigen uit de gemeente Haaren bij Jeugdzorg onder de maatregel kinderscherming vallen (b.v. Voogdij). Of hierbij ook uithuisplaatsingen hebben plaats gevonden is niet duidelijk.

Kindermishandeling/Huiselijk geweld

Kindermishandeling is een van de ergst denkbare vormen van onrecht. Binnen het gezinssysteem kan het kind zich op geen enkele manier verweren. Er is in onze regio een Advies en Meldpunt Kindermishandeling (AMK). Er zijn daar afgelopen jaar uit de gemeente Haaren 7 meldingen voor onderzoek binnengekomen. Ook waren er in 2010 zo blijkt uit het jaarverslag van de politie 10 meldingen van huiselijk geweld. In hoeverre dit ook speelde in gezinnen met kinderen is niet bekend.

6.2.5. Veiligheid buitenhuis

In de Jeugdmonitor van GGD Hart voor Brabant, de Veiligheidsmonitor 2009 en het Integraal Veiligheidsplan van de gemeente Haaren lezen we het volgende.

Onveiligheidsgevoelens

Inwoners van de gemeente Haaren voelen zich over het algemeen veilig. Veiligheid scoort het rapportcijfer 7,0. Toch blijkt 10% van de inwoners zich wel eens onveilig voelt in de eigen buurt. (Veiligheidsmonitor 2009). In welke situaties men zich dan wel eens onveilig voelt antwoorden de meesten dat dit 's avonds is op plaatsen die slecht verlicht zijn. Ook plekken waar weinig sociale controle is of een slecht overzicht door begroeiing scoren hierbij hoog.

Bij jongeren zijn de gevoelens van onveiligheid toegenomen van 19% in 2003 naar 29% in 2007. Opvallend is dat de onveiligheidsgevoelens op en rond school zijn toegenomen (van 2% naar 8%). In de gemeente Haaren is er in vergelijking met de regio minder jeugdoverlast en criminaliteit. Een kleine groep inwoners 4 % ondervindt vaak overlast van groepen jongeren. Soms veroorzaken jongerengroepen (de zogenoemde hangjongeren) overlast in de openbare ruimte. Zij vormen dan een bron van ergernis voor anderen of een gevoel van dreiging bijvoorbeeld voor ouderen. Jongeren, die uitgaan naar naburige gemeenten, zorgen nogal eens voor geluidsoverlast. Daarnaast verblijven de jongeren na het terugkeren in onze gemeente nog geruime tijd op de openbare weg rondhangen, wat verkeersonveilige situaties veroorzaakt.

Verkeersveiligheid

Het doorsnijden van onze gemeente door de N65 veroorzaakt nogal wat verkeersoerlast. Scholieren moeten dagelijks deze weg oversteken met allerlei risico's van dien. Binnen de dorpen streven wij naar zo veilig mogelijke verkeerssituaties voor de jonge en kwetsbare verkeersdeelnemers.

In de kernen zijn verkeersbrigadiers schoolkinderen behulpzaam bij het oversteken op hun weg naar en van school. Verkeersbrigadiers zijn van onschatbare waarde voor de veiligheid van kinderen in het verkeer. Zij bevorderen dat kinderen zelfstandig naar school kunnen lopen of fietsen en niet met de auto worden gebracht of gehaald.

Om de verkeersveiligheid van jonge deelnemers aan het verkeer te verbeteren nemen wij samen met de scholen deel aan het project Brabants Verkeersveiligheidslabel (BVL). Belangrijk in dit project zijn de verkeerslessen op school, de ouderparticipatie en een verkeersveilige omgeving. Door alle bestaande en nieuwe activiteiten op elkaar af te stemmen, zal de verkeersveiligheid onder jongeren op lokaal niveau worden bevorderd. De gemeente speelt in deze afstemming een belangrijke rol.

Ongewenst gedrag

Op basis van een lijst van vijftien soorten gedrag blijkt dat in 2007 drie op de tien jongeren zelf aangeeft (31%) ongewenst gedrag te hebben vertoond of in overtreding te zijn geweest.

De top 3 bestaat uit:

- 1) betrokken bij een gevecht (15%)
- 2) zwartrijden (7%)
- 3) brandstichten (6%).

Overtredingen

Wanneer jeugdigen van 12 tot 18 jaar overtredingen maken en met de politie in aanraking komen, worden zij meestal door verwezen naar bureau Halt. Halt heeft tot doel de jeugdcriminaliteit te bestrijden en een bijdrage te leveren aan preventie. Zij gaan met de jongeren en hun ouders aan de slag. In 2010 zijn 13 jongeren begeleid. Er was sprake van bezit van vuurwerk, overtreding van de leerplicht, vernielingen en baldadigheid.

Politie

Uit het jaarverslag 2010 van de politie blijkt dat er dat jaar 26 meldingen waren van jeugdoverlast. Ook zijn 9 jongeren als verdachte verhoord en zijn 3 jongeren aangehouden.

Nazorg ex gedetineerden

De gemeente is verantwoordelijk voor de nazorg van gedetineerden die terugkeren in de gemeente. In de gemeente Haaren komt dit fenomeen slechts sporadisch voor en of dit ook jeugdigen betreft is niet duidelijk.

6.2.6. Organisaties en instellingen wonen, woonomgeving en veiligheid

Binnen het leefgebied wonen, woonomgeving en veiligheid zijn een aantal uitvoerende organisaties en instellingen (zie bijlage 1.) actief die, ieder vanuit hun eigen verantwoordelijkheid en deskundigheid werken aan veiligheid en leefbaarheid in de dorpen en het woongenot van de inwoners.

Wonen en woonomgeving:

- 't Heem
- Stichting Woonveste
- Woonstichting Woonwijze
- Diverse projectontwikkelaars
- Buurtverenigingen in de dorpen

Veiligheid:

- Politie Regio Brabant-Noord, District 1, "Meierij" Team Boxtel
- Jongerenwerk vanuit Welzijnsinstelling Partis
- Bureau Halt Oost Brabant
- Jeugd Preventie Programma
- Veiligheidshuis
- Bureau Jeugdzorg
- Advies en meldpunt Kindermishandeling
- Steun en meldpunt Huiselijk geweld
- Basisscholen gemeente Haaren

6.3. Waar moeten we opletten

Enkele landelijke en lokale ontwikkelingen zijn van invloed op het gemeentelijk jeugdbeleid. Ook een aantal aandachtspunten en bevindingen binnen dit leefgebied vragen de komende jaren onze aandacht.

6.3.1. Ontwikkelingen

Woonvisie

De raad heeft in juli 2011 de Woonvisie 2011-2015 'Jouw kruiwagen naar mooi wonen' vastgesteld. In de woonvisie wordt aandacht besteed aan de huisvesting van specifieke groepen waaronder jongeren en starters. Een aantal beleidsdoelstellingen en actiepunten is gericht op het stimuleren van de toegankelijkheid van de woningmarkt voor deze doelgroepen. Genoemd wordt o.a. het bouwen van goedkope huurwoningen, het realiseren van starterwoningen en het faciliteren van jonge woningzoekenden om een starterswoning te kunnen kopen.

Verkeers en Vervoersplan

Eind 2010 heeft de raad het Gemeentelijk Verkeers en vervoersplan vastgesteld. In dit plan staan verschillende plannen die de gemeente de komende tijd wil uitvoeren om de verkeersveiligheid in de dorpen te verbeteren. Zo is er o.a. aandacht voor de veiligheid rondom de scholen en de slechte bereikbaarheid van de dorpen met het openbaar vervoer. In 2010 gaven we een speciale brochure uit met allerlei informatie over het reizen met Openbaar vervoer in Haaren.

N 65

Samen met het Rijk, de Provincie Noord-Brabant en de gemeenten Tilburg, Oisterwijk, Vught en

's-Hertogenbosch werken we aan een duurzame oplossing voor de N65. Binnen deze gebiedsgerichte pilot vormt het realiseren van veilige oversteekmogelijkheden voor fietsers en ander langzaam verkeer, een belangrijk uitgangspunt.

6.3.2. Aandachtspunten en bevindingen wonen en woonomgeving

- Inwoners zijn tevreden over de kwaliteit van de woonomgeving.
- Er zijn weinig betaalbare woningen in onze gemeente.
- Er zijn weinig mogelijkheden voor jongeren om een woning te huren.
- Voor starters is het bijna niet mogelijk om in onze gemeente een huis te kopen of te bouwen.
- Er is regelmatig jeugdoverlast in de dorpen.
- De slechte bereikbaarheid van de dorpen met het openbaar vervoer.
- Een grote groep ouders is niet tevreden over de speelvoorzieningen.

6.3.3. Aandachtspunten en bevindingen veiligheid

- De meeste bewoners voelen zich veilig in de eigen buurt.
- De onveiligheidsgevoelens bij jongeren zijn toegenomen
- Het aantal incidenten jeugdoverlast was in 2010 minder dan het jaar ervoor.
- Er zijn vanuit Haaren meldingen kindermishandeling en huiselijk geweld.
- Er zijn ook jeugdigen die onder de kinderscherming vallen.
- Een aantal jongeren komt in aanraking met politie en volgt een Halt-traject.

6.4. Wat willen we bereiken op het gebied van wonen en woonomgeving

Wij vinden het van groot belang dat jongeren in onze gemeente kunnen (blijven) wonen. Een aantrekkelijke woonomgeving is daarbij van belang. De specifieke doelstelling op het gebied van wonen en woonomgeving is de volgende:

In 2015 zijn er meer starters, jongeren en jonge gezinnen die in de gemeente Haaren een betaalbare huur of koopwoning betrekken. *

6.5. Dat willen we bereiken door samen met de partners in te zetten op:

1. Uitvoeren van de Woonvisie

- a. Realiseren van meer goedkope- en middeldure huur en koopwoningen voor jongeren, starters en jonge gezinnen.
- b. Zoeken naar mogelijkheden om starters en jongeren te faciliteren bij de aankoop van een woning.

2. Een beleidsplan speelvoorzieningen opstellen

- a. In kaart brengen van huidige speelvoorzieningen en behoeften aan speelvoorzieningen per leeftijdscategorie in de dorpen.

6.6. Wat willen we bereiken op het gebied van veiligheid

Ons streven voor de komende vier jaar is dat zoveel mogelijk kinderen en jongeren in Haaren veilig opgroeien, zich veilig voelen thuis en op straat. We richten ons op preventieactiviteiten om te voorkomen dat jongeren in aanraking komen met politie en justitie. Tevens zorgen wij voor een vangnet om jongeren die dreigen te ontsporen weer kansen te bieden. De specifieke doelstelling voor veiligheid is daarom:

In 2015 groeien meer jeugdigen in de gemeente Haaren veilig op in de eigen woon- en leefomgeving.*

*) zie indicatoren bijlage 4.

6.7. Dat willen we bereiken door samen met partners in te zetten op:

1. Het uitvoeren van het Verkeers en Vervoersplan gemeente Haaren.

- a. Het bevorderen van de veiligheid in en rondom scholen en wijken.
- b. Bespreekbaar maken knelpunten openbaar vervoer in overleg met Provincie.

2. Het voorkomen en bestrijden van overlast door jeugdgroepen.

- a. Communicatie tussen jongeren en omwonenden verbeteren.
- b. Initiatieven ontwikkelen waarbij jongeren zelf verantwoordelijk zijn voor de eigen 'hangplek';
- c. Doormiddel van een multidisciplinaire aanpak (politie/jeugdagent, medewerker JPP, jongerenwerker, buurtbewoners) samen met jongeren overlast voorkomen.

3. Bestrijden en voorkomen van kindermishandeling en huiselijk geweld.

- a. Binnen de zorgteams op scholen, het Multi Disciplinair Overleg en het Centrum voor Jeugd en Gezin extra aandacht voor deze vormen van mishandeling. Gebruikmaken van de expertise van het Advies en Meldpunt Kindermishandeling (AMK) en het interventieteam Huiselijk Geweld is hierbij van belang.

4. Gerichte aandacht voor onveiligheidsgevoelens bij jongeren.

- a. Gezamenlijk met partners in het veld meer inzicht krijgen op achtergronden en aanwezigheid van onveiligheidsgevoelens bij jongeren.



Pleun Terpstra groep 6

7. Overzicht actiepunten/plan van aanpak

De komende twee jaar (2012 en 2013) gaan wij samen met de partners in het veld aan de slag met de uitwerking en uitvoering van de volgende actiepunten. Eind 2013 volgt een evaluatie en afhankelijk van de resultaten zal het actieplan worden bijgesteld.

Bij de vaststelling van de begroting 2012 heeft de raad een extra budget beschikbaar gesteld voor de uitvoering en doorontwikkeling van het Jeugdbeleid.

1. Opgroeien en opvoeden

a. Waar gaan we mee verder: Wie heeft de regie:

Middelen:

Toegang informatie+advies:		
Doorontwikkelen Centrum voor Jeugd en Gezin Haaren	Coördinator CJG	FCL:Centrum Jeugd en Gezin
Doorontwikkelen inloop mogelijkheid en website CJG en telefonisch spreekuur	Coördinator en zorgteams	FCL:Centrum Jeugd en Gezin
Werkafspraken maken met de partners binnen het CJG.	Coördinator CJG	FCL:Centrum Jeugd en Gezin
Publiciteitscampagne opstarten.	Coördinator CJG	FCL:Centrum Jeugd en Gezin
Vroegsignalering		
Implementeren Zorg voor Jeugd	Afd. R&S/ coördinator CJG	FCL: Jeugdgezondheid
Doorontwikkelen zorgteams binnen basisonderwijs en voorschoolse voorzieningen.	Coördinator CJG	FCL: Jeugdgezondheid
Extra ondersteuning en activiteiten voor jonge mantelzorgers	Afd. Ontwikkeling/afd. R&S	FCL: Wmo ondersteuning vrijwilligers/mantelzorgers
Aanbod licht pedagogische hulp		
Betere samenwerking en afstemming hulpverleners.	Coördinator CJG	n.v.t.
Werken met eenduidige methodieken zoals Triple P.	Afd. R&S/coördinator CJG	FCL:Centrum Jeugd en Gezin
Een sluitende zorgstructuur		
Regelen en afstemmen coördinatie van zorg.	Coördinator GJG	n.v.t.
Participatie in proces transitie Jeugdzorg binnen de regio.	Afd. Ontwikkeling/ afd. R&S	n.v.t.
Bevorderen van een gezonde levensstijl		
Verder uitzetten van activiteiten preventieprogramma "Alcohol 16 -, geen goed begin".	Afd. R&S	FCL:Jeugdgezondheid

b. Wat is nieuw:

Wie heeft de regie:

Middelen:

Toegang informatie en advies		
Samenwerking in de regio vormgeven met andere CJG's en gemeenten	Afd. R&S	n.v.t.
Jeugdigen betrekken bij het CJG.	Coördinator CJG	Bestaande middelen FCL: CJG
Vroegsignalering		
Afspraken maken met zorgteams Voortgezet Ond.	Coördinator CJG	n.v.t.
CJG Casusbesprekingen kinderen en jongeren opstarten	Coördinator CJG	n.v.t.
De inzet van het jongerenwerk regelen en betrekken bij	Afd. R&S	Extra budget begroting 2012

netwerken.		
Aanbod licht pedagogische hulp		
Opstellen sociale kaart Jeugd en aanbod in beeld brengen.	Afd. R&S	n.v.t.
Taakstelling en uren inzet JPP nader bezien en eventueel uitbreiden	Afd. R&S	Extra budget begroting 2012
Een sluitende zorgstructuur		
Starten gesprekken met zorgaanbieders in de regio over het (afstemmen van) hulp/zorgaanbod.	Afd. R&S en Afd. Ontwikkeling	n.v.t.
Bevorderen van een gezonde levensstijl		
Jeugdigen en ouders actief informeren over opgroeien en gezondheid vanuit CJG	Coördinator CJG	Bestaande middelen FCL: CJG
Jeugdigen in beeld		
Inzicht in leefsituatie van jongeren van 12 tot 23 jaar	Afd. R&S/GGD/jongerenwerk	Extra budget begroting 2012
Zicht op aanpak van psychische problemen bij jongeren.	Afd. R&S/GGD	n.v.t.

2. Onderwijs en werk

a. Wat gaan we mee verder:

Wie heeft de regie:

Middelen:

Harmonisatie		
Faciliteren van de verdere harmonisatie Psz en Kinderopvang	Afd. R&S en gemeentewinkel	Bestaande middelen FCL: PSZ
Adequate huisvesting van de basisscholen		
Actieve participatie bij de totstandkoming van de Brede scholen.	Afd. R&S en Afd. Ontwikkeling	n.v.t.
Lokaal Educatieve agenda volgen.		
Aandacht voor de agendapunten LEA	Afd. R&S	Bestaande middelen FCL: LEA
Het bestrijden van jeugdwerkloosheid.		
Afspraken maken met de ketenpartners op het gebied van "Werk en Inkomen"	Afd. Sociale Zaken	n.v.t.
Jongeren aanmelden voor een werkleeraanbod in het kader van de WIJ.	Afd. Sociale Zaken/Regionaal Bureau Leerplicht	n.v.t.

b. Wat is nieuw:

Wie heeft de regie:

Middelen:

Stimuleren van passend onderwijs		
Consequenties invoering van passend onderwijs	Afd. Ontwikkeling	n.v.t.
Achterstanden en stagnaties signaleren en aanpakken		
Leerlingen vanaf 12 jaar die in regio Tilburg naar school gaan in beeld brengen	Regionaal Bureau Leerplicht	Bestaande middelen FCL: RBL

- Meer communiceren via internet en het realiseren van b.v. een jongerenwebsite. - Participatie van jeugdigen vormgeven		Jeugd en jongerenbeleid
--	--	-------------------------

4. Wonen, woonomgeving en veiligheid

a. Waar gaan we mee verder: Wie heeft de regie:

Middelen:

Uitvoeren van de Woonvisie		
Realiseren meer goedkope- en middeldure huur en koopwoningen voor jongeren, starters en jonge gezinnen.	Afd. R&S	p.m.
Zoeken naar mogelijkheden om starters en jongeren te faciliteren bij de aankoop van een woning.	Afd. R&S en Afd. Ontwikkeling	p.m.
Het uitvoeren van het Verkeers en Vervoersplan gemeente Haaren.		
Het bevorderen veiligheid in en rondom scholen en wijken.	Afd. R&S -veiligheid	Bestaande middelen FCL: uitvoering GVVP
Bespreekbaar maken knelpunten OV in overleg met Provincie	Portefeuillehouder Verkeer en afd, R&S	n.v.t.
Het voorkomen / bestrijden van overlast door jeugdgroepen		
Communicatie tussen jongeren en omwonenden verbeteren	Jongerenwerk	Bestaande middelen FCL: Jeugd en Jongerenbeleid
Multidisciplinaire aanpak om samen met jongeren overlast voorkomen	Afd. R&S en Jongerenwerk	Extra budget begroting 2012

b. Wat is nieuw:

Wie heeft de regie:

Middelen:

Opstellen beleidsplan speelvoorzieningen		
In kaart brengen huidige speelvoorzieningen en behoeften per leeftijdscategorie in de dorpen.	Afd. Ontwikkeling en Afd R&S	p.m
Het voorkomen / bestrijden van overlast door jeugdgroepen		
Initiatieven ontwikkelen waarbij jongeren zelf verantwoordelijk zijn voor de eigen 'hangplek';	Jongerenwerk	Extra budget begroting 2012
Bestrijden/ voorkomen van kindermishandeling en huiselijk geweld.		
Gezamenlijke aandacht voor deze vormen van mishandeling.	Afd. R&S en Coördinator CJG (veiligheid)	n.v.t.
Gerichte aandacht voor onveiligheidsgevoelens bij jongeren.		
Onderzoek naar onveiligheids gevoelens onder jongeren	Afd. Ontwikkeling	n.v.t

8. Bijlagen

1. Overzicht instellingen en organisatie
2. Geraadpleegde documenten
3. Verslagen
4. Indicatoren per leefgebied
5. Reacties